

megafon

Tiskana izdaja portala Megafon.si - št. 100 - I. V - 6. marec 2026

volitve 2026

onstran meje

lokalne legende

lokalno

**predstavljamo
stališča
lokalnih
poslancev**

**v Trstu
milijoni za
varnejše
učilnice**

**od košarkarja
do gostinca:
Matej
Madruša**

**izolski dom
upokojenecv:
špekulantom 10
milijonov**

stran 19-26

stran 15

stran 14

stran 4-5

100 petkov, 100 številčk

I Uredništvo

Okrogli mejniki so predvsem tolažba za našo potrebo po jasnih prelomnicah. Radi verjamemo, da številke same po sebi nekaj pomenijo, da z njimi lahko izmerimo pot. V resnici pa ni ene same poti do stote izdaje, temveč gre za sto različnih začetkov. Vsaka številka nastane v drugih okoliščinah: svet se spreminja, ljudje pridejo in odidejo, teme se razvijajo ali zbledijo, prioritete se premešajo, pozornost javnosti se obrne drugam ... Vsaka izdaja je zgodba zase. In prav zato stota številka ni nič bolj samoumevna kot devetindevetdeseta.

Stotica Megafona je po naključju sovpadla s predvolilnim obdobjem – z znanim ciklom, v katerem se poleg političnih programov obnavljajo tudi razlage sveta. Med njimi se je skozi leta tu in tam znašla tudi razlaga našega obstoja: da smo morda vezani na en sam politični trenutek, na eno kampanjo. Kot da bi bili projekt z omejenim rokom trajanja, natisnjenim nekje v drobnem tisku. Ob vsakih volitvah je tako nastopilo tiho, a včasih škodoželjno

ugibanje: ali bomo z zaprtjem volišč odšli na smetišče zgodovine? Volitve so prihajale in odhajale z lepo demokratično rednostjo, škodoželjne napovedi samooklicanih poznavalcev prav tako. Najbrž nekoliko razočarano so vsakič znova ugotovili, da smo še vedno tu in da pripravljamo naslednjo številko.

Medtem pa se je tam, kjer na naslovnici stoji oznaka edicije, vztrajno izpisovala pot do stotice. Brez dramatičnih prelomov, brez posebnih razglasov – številka za številko. Stotica sama po sebi ne pove nič več kot triinosemdesetica ali stodvanajstica; aritmetika namreč ni merilo smisla. Pove pa nekaj drugega: da naš obstoj ni bil epizoda in da naš namen ni imel in nima roka uporabe.

Pot od prve do stote izdaje seveda ni bila linearna. Bolj kot ravna črta je bila niz vzponov, padcev, dvomov in novih zagonov. Če ima ta številka kakšno težo, jo ima zaradi ljudi – zaradi vztrajnosti, predanosti in odločnosti vseh, ki so v teh letih prispevali svoj del, da je vsaka izdaja sploh

nastala. Stotica zato ni zaključek zgodbe, temveč dokaz, da jo znamo, vsem okoliščinam navkljub, pisati naprej.

Tako kot doslej bodo tudi v prihodnje obdobja zagona in obdobja utrujenosti, številke, ki bodo nastajale lažje, in tiste, ki si bodo mukoma izborile pot do tiskarne. Svet se ne bo ustavil, mi pa se mu ne bomo umaknili. Če kaj, smo se v teh letih naučili, da je vztrajnost manj spektakularna od navdiha, a dolgoročno mnogo bolj učinkovita.

Da ima to, kar počnemo, smisel, nas ne prepričujejo okrogle številke, temveč vaši odzivi. Ko kdaj preskočimo načrtovani datum izida, ne sledi tišina, temveč vprašanje. Sledijo klici, elektronska sporočila, zasebna sporočila z enostavno vsebino: »Kdaj znova izidete?«

Megafon sicer ne izide vsak petek. Ko pa izide, je zagotovo petek. In pred nami je še veliko takšnih petkov – priložnosti za nove zgodbe, nove začetke in, če že vztrajamo pri simboliki, tudi za kakšno novo okroglo številko. A pomena Megafona ni mogoče meriti z aritmetiko. Če ga je mogoče meriti, ga je mogoče le v prostoru, ki ga odpira, in v odnosu, ki ga vzpostavlja z vami. Zato ne skrbite: dokler bo aktualno vprašanje »Kdaj izidete?« bo zagotovo sledil tudi odgovor. ☞

ujeto v mrežo

Računalništvo od vrtca naprej

Več kot 2000 otrok vključenih v projekte B-RIN in MARiNKA

Ana Zupan
foto: pixabay

V začetku februarja je na Fakulteti za matematiko, naravoslovje in informacijske tehnologije (UP FAMNIT) potekala zaključna konferenca projektov B-RIN in MARiNKA, ki sta se v zadnjih letih posvečala izjemno aktualnim vprašanjem vključevanja temeljnih vsebin računalništva in informatike v učenje in poučevanje otrok vse od vrtca do zaključka osnovne šole.

Kot je pojasnila vodja projektov Sonja Čotar Konrad, je bilo v projekte vključenih več kot dva tisoč otrok, kar jasno kaže, da ne gre za posamične ali poskusne aktivnosti, temveč za sistematično in premišljeno uvajanje vsebin računalništva in informatike v vzgojno-izobraževalni proces.

»Govorimo o velikem številu otrok, ki vsebine računalništva in informatike spoznavaajo na strukturiran, preverjen in evalviran način. Ključna je tesna povezanost univerze z lokalnim okoljem – vrtci in šolami –, pri čemer sodelujejo UP FAMNIT, Pedagoška fakulteta ter Fakulteta za računalništvo in informatiko Univerze v Ljubljani. Skupaj oblikujemo učne cilje s področja temeljnih vsebin računalništva in informatike, ki so jasno opredeljeni v katalogih, skupaj s kriteriji uspešnosti in didaktičnimi pristopi,« je poudarila.

Učitelji v vrtcih in šolah so učne cilje uresničevali skozi konkretne učne aktivnosti, jih nato pedagoško reflektirali, ovrednotili z vidika otrok ter predlagali izboljšave. Povratne informacije se vračajo na univerzo, kjer se cilji po potrebi nadgrajujejo ali prilagajajo. »Gre za vsebine, ki so preverjene in niso prepuščene trenutnim trendom ali strahovom, s katerimi se sooča sodobna družba,« je dodala Čotar Konrad.

Učne aktivnosti so bile izjemno raznolike. V vrtcih so se otroci z osnovami računalništva srečevali brez uporabe računalnika skozi igro, peko palačink, sestavljanja ploščic, gibanje v prostoru in druge vsakdanje dejavnosti. V višjih razredih osnovne

šole pa se je učenje nadaljevalo tudi v računalniških učilnicah, kjer so učenci preko različnih digitalnih platform spoznavali programiranje.

»Rezultati so izjemno dobri,« je poudarila vodja projektov. »Otroci dajejo zelo pozitivne povratne informacije, predvsem zaradi projektnega načina dela, zaključenih aktivnosti in znanj, ki jih pridobivajo. Dogaja se, da otroci že v vrtcu doma učijo babice in dedke, kako ustvariti varno geslo, kako se zaščititi pred spletnimi prevarami ali kaj pomeni odgovorna raba digitalnih vsebin. Osnovnošolci so bolj suvereni pri nastopanju na digitalnih platformah in v spletnih okoljih. Z vidika otrok je to ves čas prepoznano kot nekaj, kar si želijo in potrebujejo.«

Positivni učinki projektov so se pokazali tudi pri učiteljih, ki so se v projekt sprva vključili z določenimi dvomi. Zlasti pri vsebinah »računalništva brez računalnika« so spoznali, da gre za temeljna znanja, ki so pomembna za vse otroke. Po treh letih usposabljanj so učitelji pridobili večjo samozavest in suverenost pri vstopanju v razred ter pri poučevanju teh vsebin.

Poseben doprinos projektov predstavlja tudi razvoj tako imenovane učeče se skupnosti. »Gre za proces, ki se je razširil čez celotno šolo oziroma vrtec. Skupaj smo se soočali z nečim, česar sprva nismo poznali in smo se tega morda tudi bali. Prav to nas je povežalo. Učeča se skupnost pa je temelj

trajnosti projekta in dolgoročnega razvoja vzgojno-izobraževalnih institucij,« je bilo poudarjeno na konferenci.

V projekt, ki poteka od leta 2023, so bile vključene tudi številne primorske šole in vrtci. Ravnateljica Vrtca Koper Alenka Rušt je izpostavila raznolikost dejavnosti in pozitiven odziv otrok ter staršev. »Aktivnosti so zelo raznolike in vedno vključujejo tudi gibanje. Otroci se postopno srečujejo z algoritmi, razvrščanjem in programiranjem. Začeli smo že s triletniki in postopoma prehajali k zahtevnejšim vsebinam. Vključujemo tudi digitalne medije, pri čemer imajo otroci zelo radi izobraževalne robotke, vendar šele takrat, ko že osvojijo potrebna predznanja. Digitalni mediji niso nikoli glavno učno sredstvo, temveč dodatek k didaktični vsebini. Odziv otrok in staršev je izjemno dober. Otroci z veseljem pričakujejo prihod robotka Brinčka, naše projektne maskote, v skupino,« je povedala.

Sodelujoči v projektih ob zaključku poudarjajo, da so rezultati jasno vidni in strokovno utemeljeni, hkrati pa izražajo željo po sistemskih rešitvah. Nadaljnji razvoj in širša implementacija tovrstnih pristopov sta zdaj predvsem v rokah odločevalcev. “

Pobuda, ki bi špekulante nagradila z 10 milijoni evrov

Kdo je v imenu izolske občine k pobudi za dom upokoencev dodal še desetmilijonsko darilo zasebnemu lastniku sosednjih zemljišč?

K. V.
foto: zups

Izoli se obeta nov dom upokoencev. Država je že pred časom zanj zagotovila sredstva, občina pa zemljišče, na katerem ga bo država zgradila. Do te točke je vse potekalo tako kot mora, a na začetku prejšnjega meseca je sledilo presenečenje – nekdo na izolski občini se je odločil, da bo skozi stranska vrata in v nasprotju z javnim interesom, ob pripravi prostorskih aktov za zasebnega investitorja na zemljišču, poleg katerega bo stal novi dom upokoencev, v imenu občine ljubljanskemu podjetju Pro Parma d. o. o. podaril približno 8 milijonov evrov vredno darilo.

K domu upokoencev bi prišli še večmilijonsko darilo zasebniku

A pojdemo lepo po vrsti. Občina in država sta se dogovorili, da bo novi dom upokoencev umeščen na zemljišče ob Kampusu Livade – torej v celoti na zemljišče, ki ga je občina ravno v ta namen prenesla na državo. Nato je bilo treba urediti prostorske akte. A namesto da bi sprožili postopke zgolj za spremembo prostorskih aktov za potrebe izgradnje doma upokoencev, se je nekdo na izolski občini odločil, da bo v območje predlaganih sprememb zajel tudi približno štiri hektare veliko zemljišče zasebnega lastnika (Pro Parma d. o. o.) in mu spremenil namembnost tako, da bi njegovo vrednost povišal za približno 8 milijonov evrov oziroma med 5 in 10 milijoni.

Predlog sprememb in dopolnitev zazidalnega načrta Livade – zahod, ki ga je Občina Izola naročila na pobudo podjetja Pro Parma, je namreč predvidel, da se na zemljišču Pro Parme namesto vzpostavitev parka z jezerom in parkirnih površin (kot sestavni del hotela z vodnim parkom) dovoli izgradnja dveh stanovanjskih

blokov in apartmajskih dvojčkov, kar vrednost omenjenega zemljišča poveča za med 5 in 10 milijoni evrov. A to še ni vse – za omenjeno zemljišče, ki je danes v lasti Pro Parme, so se namreč vsi izvoljeni občinski funkcionarji (od župana do podžupanov in čisto vseh občinskih svetnikov) z javnim pismom obvezali, da na njem ne bodo spreminjali prostorskih aktov na željo lastnika, ki bi tam želel umestiti tržno zanimive vsebine, saj so to območje želeli nameniti izvedbi javnih programov. V ta namen je občina nameravala zemljišče kupiti na javni dražbi, a je zanj – kljub jasno izraženim nameram, da morebitnemu drugemu kupcu ne bo omogočila spremembe zazidalnega načrta – na začudenje strokovne in splošne javnosti podjetje Pro Parma ponudilo več denarja v očitni nameri, da nekako vendarle doseže to spremembo.

Špekulativni nakupi niso novost. Določena podjetja kupujejo poceni zemljišča v želji, da jim občine s spremembo prostorskih aktov močno dvignejo vrednost in tako zaslužijo. A v primeru zemljišča med Kampusom Livade in TPC Livade se je zaradi javno izražene občinske obveze taka sprememba zdela nemogoča. Vse dokler ni občina na spletu objavila pobudo za spremembe in dopolnitve zazidalnega načrta Livade – zahod, s katerim bo, če ga sprejme, Pro Parma praktično podarila (po konservativni oceni) vsaj 8 milijonov evrov.

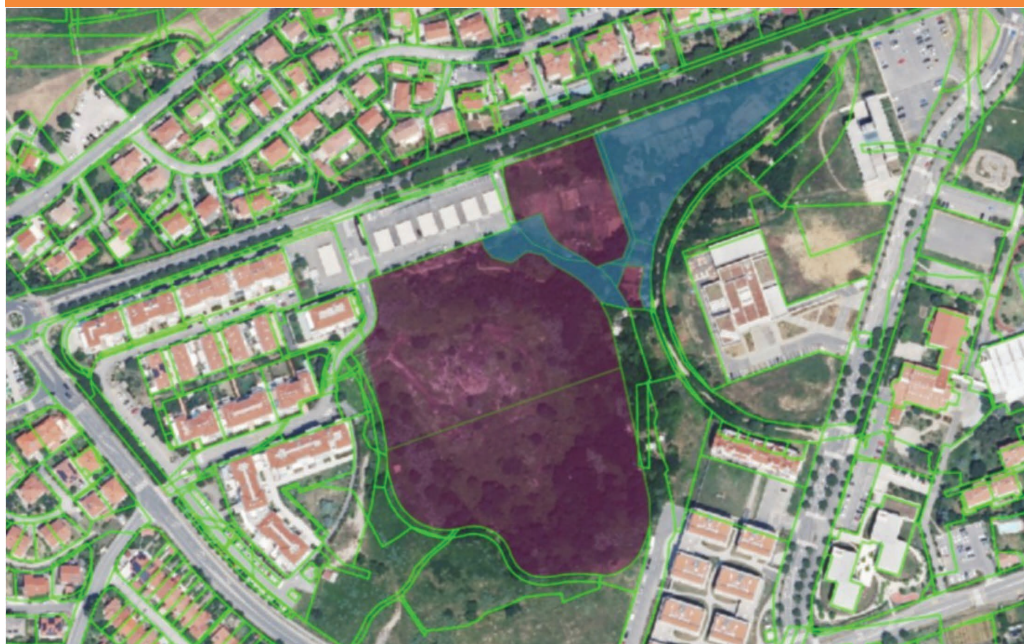
Ogorčenje občinskih svetnikov

Ta poskus, da se po krinko urejanja prostorskih aktov za izgradnjo doma upokoencev dejansko podari več milijonov evrov zasebnemu podjetju, je pričakovano v Izoli sprožil val ogorčenja. Zaenkrat še

neznana oseba v strukturah občinskega uradništva ali izvršne občinske oblasti je namreč kar brez posveta z občinskim svetom naročila izdelavo predloga sprememb, ki se požvižga na javno dano zavezo občinskih svetnikov.

»V Listi Izolani smo svoje nestrinjanje s to pobudo izrazili že v času, ko je bila k oddaji mnenj pozvana javnost. Tovrstna skupna pobuda se nam ne zdi sprejemljiva iz več razlogov, prvi pa je seveda ta, da ima Izola že zdaj več kot preveč praznih stanovanj, ki oživijo samo poleti in res ne potrebujemo novih stanovanj ali apartmajev za trg. Pogojevanje gradnje cestnih povezav s sprejetjem take ponudbe pa je že skoraj perverzno, še posebej zato, ker gre za gradnjo pomembne javne infrastrukture, kot je dom upokoencev,« so v skupnem odgovoru na naša vprašanja zapisali občinski svetniki Liste Izolani Robert Turk, Dušan Ambrož in Mirjana Klodič. »Ne smemo pozabiti, da je bila ob sprejetju zazidalnega načrta Livade zahod na občinskem svetu sprejeta časovnica gradenj, ki je govorila, da bodo investitorji (Stavbenik) najprej gradili vodni park, nato spremljajoče objekte in šele nato stanovanja. Zgodilo se je ravno obratno. Najprej so gradili stanovanja, nato stanovanja s trgovskim centrom, za hotel in vodni park pa je zmanjkalo volje. Zdaj pa bi novi lastniki in investitorji gradili hotel z apartmajskim naseljem in na prostoru načrtovanega parkirišča zgradili dva stanovanjska bloka. Od vodnega parka pa bi ostalo par bazenčkov za hotelske goste. »Če bi bilo takrat še kaj volje do te gradnje...«, so še dodali. Prav tako so napovedali, da bodo v primeru odločanja na občinskem svetu glasovali proti tovrstnim mahinacijam: »V Listi Izolani odločno zavračamo vsakršne tovrstne gradbene mahinacije in bomo vedno glasovali PROTI!«

Podobnega mnenja so tudi izolski Socialni demokrati. »Priča smo poskusu izsiljevanja, kjer se javni interes uporablja kot talec zasebnega kapitala,« so opozorili. Ponovno so spomnili na zavezo, ki so jo javno dali vsi občinski svetniki. »Leta 2021 smo vsi občinski svetniki in župan enotno podpisali zavezo: to območje bo namenjeno izključno javnim programom, občina pa prostorskih aktov ne bo spreminjala po željah zasebnih investitorjev. To ni bila le politična gesta, temveč jasna in odgovorna obljuba občankam in občanom Izole,« sta v skupni izjavi zapisala občinska svetnika Romina Kralj in Leonid Danilovič. Ob tem sta opozorila, da se na občinske svetnike vrši nedopusten pritisk. »Danes se na svetnike vrši nedopusten pritisk. Argument, da je na zemljišču podjetja Pro Parma predvideno krožišče, nujno za

novi dom upokoјencev, razumemo kot obliko izsiljevanja. Nedopustno je, da se skrb za starejše in nujna javna infrastruktura uporabljata kot vzvod za doseganje zasebnih profitov. Sporočilo investitorja je srhljivo jasno: »Ali nam dovolite gradnjo stanovanj ali pa bo ogrožena izvedba pomembnega družbenega projekta«. Občinska svetnika iz vrst Socialnih demokratov sta sicer izrazila tudi pomisleke v zvezi s samo lokacijo doma upokoјencev, a poudarila, da njegovo gradnjo podpirata. Vseeno pa menita, da se občina ne bi smela odpovedati komunalnemu prispevku pri izgradnji doma upokoјencev. »V svetniški skupini SD ne bomo dopustili, da se obljube občanom pozabijo zaradi pritiskov kapitala. Izola mora ostati mesto ljudi, ne pa poligon za uresničevanje interesov posameznikov,« sta še pojasnila.

Na občini se branijo, da so zgolj objavili pobudo zasebnika

Na občini se zagovarjajo, da so z objavo Sklepa o pripravi sprememb in dopolnitev zazidalnega načrta Livade – zahod zgolj sledili predpisani proceduri in niso sprejeli nobene vsebinske odločitve o spremembi namenske rabe prostora. »Gre izključno za začetek zakonsko predpisanega postopka, ki omogoča strokovno preveritev predlaganih rešitev in presojo njihove skladnosti z javnim interesom, veljavnimi prostorskimi akti ter zakonodajo,« je v odgovor na naša vprašanja zapisal izolski župan Milan Bogatič. Prst je uperil v bivšega župana Danila Markočiča, ker z dejanji ni sledil javno dani zavezi o umestitvi javnih programov na dotično območje. »Sklep o pripravi sprememb in dopolnitev zazidalnega načrta sprejme župan, ki je bil tudi podpisnik odprtega pisma, pa tega ni

storil. Lahko bi za to območje sprejeli ,odlok o začasnih ukrepih za zavarovanje območja urejanja prostora' in bi s tem za določeno obdobje zavarovali spremembe, ki ne sledijo v pismu izraženem interesu,« je še sporočil Bogatič. Pojasnil je, da sam začetek postopka spremembe še ne pomeni odločitve v tej smeri. »Nasprotno – postopek omogoča transparentno, javno in strokovno obravnavo pobude, pri čemer ima končno besedo občinski svet. Zato očitke o kršitvi zaveze zavračam. Kot župan sem dolžan omogočiti obravnavo pobud, ki jih predložijo pravne ali fizične osebe, vendar izključno skozi zakonit, javen in strokovno utemeljen postopek. O vsebini in morebitni potrditvi sprememb bo odločal občinski svet po izvedeni javni razgrnitvi in obravnavi vseh pripomb,« je še dodal izolski župan.

Prizadevanjem župana Bogatiča za zakonitost in transparentnost postopkov nikakor ne gre oporekati, a to ne pojasni tega, zakaj se na občini izogibajo odgovoru na zelo preprosto vprašanje – kdo in zakaj je spremembe prostorskih aktov za potrebe doma upokoјencev združil v en postopek s pobudo zasebnega investitorja, ki je v popolnem nasprotju z dano obvezo po zaščiti javnega interesa?

Ob tem je treba poudariti, da bivši izolski župan – kot mu očita Bogatič – res ni sprožil postopkov za umeščanje javnih programov na omenjeno zemljišče, ki je danes v lasti Pro Parme, vendar tega v javni obvezi občinski svetniki niti niso zahtevali. Kupec bi namreč lahko na zemljišču zgradil tisto, kar na njem predvidevajo veljavni prostorski akti – hotel z vodnim parkom, parkovne površine z jezerom in parkirišče. Te možnosti svetniki, podžupani in župan takrat namreč niso izključili,

so pa izrecno zatrjili, da ne bodo spreminjali prostorskih aktov na željo lastnika, ki bi tam želel umestiti tržno zanimive vsebine. Podobno kot Markočič, ki v letu dni med javno dano obvezo in koncem županskega mandata ni zaščitil območja, tega ni storil niti Bogatič v več kot treh letih dosedanjega županovanja. Upoštevaјoč zakon o urejanju prostora, ki županu brez dvoma daje možnost, da pobudo zavrne, ne da bi jo pred tem posredoval v javno obravnavo, ni jasno zakaj se je – kljub jasno izraženi volji celotnega občinskega sveta, da ne bo dovolil sprememb po željah zasebnega investitorja – župan vseeno brez posvetovanja z občinskimi svetniki odločil naročiti in objaviti pobudo za spremembo zazidalnega načrta v skladu z željami zasebnega investitorja.

Župan Milan Bogatič sicer zagotavlja, gre zgolj za pobudo in ne za že sprejeto odločitev. »Nobena odločitev še ni bila sprejeta. Občanke in občani bodo imeli možnost sodelovati v javni razgrnitvi, občinski svet pa bo odločal šele po zaključeni razpravi in ob upoštevanju vseh strokovnih argumentov,« nam je sporočil. Pojasnil je tudi, da se sam ne udeležuje strokovno-tehničnih usklajevanj glede priprave pobude. Zagotovil je še, da bo na prvo mesto postavil javni interes. »Kot župan zagotavljam, da bo postopek potekal transparentno in v skladu z zakonodajo ter v prvi vrsti ob upoštevanju javnega interesa občine,« je obljubil.

Upoštevaјoč zgornje se kot zelo verjetna kaže možnost, da je nekdo na občini zlorabil županovo zaupanje in k pobudi spremembe prostorskih aktov za izgradnjo zdravstvenega doma pritaknil še večmilijsko darilo za zasebno podjetje Pro Parma. Jedro problema ni v tem, da si župan prizadeva za transparenten postopek v zvezi s spremembo prostorskih aktov, temveč v tem, da je nekdo v imenu občine spremembo prostorskega akta za potrebe gradnje doma upokoјencev združil v en postopek, skupaj s pobudo zasebnega investitorja, da se mu na sosednjem zemljišču podari dodatnih 10 milijonov evrov. Kdo je to storil in zakaj, še raziskujemo. Prav tako preverjamo morebitne povezave in stike med predstavniki omenjenega podjetja in občinskimi uslužbenci, ki so bili posredno ali neposredno vključeni v pripravo predloga spremembe prostorskih aktov, kot tudi drugih s tem povezanih procesov. Ni dvoma o tem, da so tisti, ki so javni interes vezali na desetmilijsko darilo Pro Parme, zagotovo vedeli, kaj počnejo. Neznanka ostaja samo to, zakaj oziroma po čigavem nareku so to storili. Ugotovitve v zvezi s tem in vsem ostalim bomo objavili v eni izmed prihodnjih števil. ☞

Svetniki o dvigalu, turizmu in varnosti v Kopru

A.M.
foto: wiki

Koprski mestni svetniki so prejšnji teden med drugim potrdili nakup dveh zemljišč na klifu nad obmorskim parkom v Žusterni. Kot je pojasnil župan Aleš Bržan, si občani želijo, da območje ostane zeleno, javno lastništvo pa je po njegovem prepričanju najučinkovi-

neposredni bližini morja, je po županovi oceni šlo za pomembno priložnost občine pri pridobivanju zemljišč strateškega pomena.

Občina je naročila uradno oceno vrednosti nepremičnin in na podlagi cenitve začela pogajanja. „Uspeli smo doseči dogo-

tejša varovalka pred pozidavo in špekulacijami.

Koprška občina je sicer pri pripravi projekta izgradnje dvigala, s katerim bodo Markovec povezali z obmorskim parkom Žusterna, ugotovila, da mora za izvedbo dvigala zgraditi tudi podporni zid ter sidrati varovalno oporno konstrukcijo ob utrjeni brežini v lasti podjetja MM Šport.

Bržan je pojasnil, da nakup zemljišča sicer ni bil nujen pogoj za izgradnjo dvigala na Markovec. Lastnici območja so najprej predlagali sklenitev pogodbe o služnosti, a je bilo podjetje pripravljeno zemljišči prodati. Ker gre za stavbni zemljišči v

vor o ceni 96,77 evra brez DDV za kvadratni meter,» je navedel župan. Kupnina celega območja tako znaša 916.729 evrov brez DDV. Gre za zemljišči v skupni velikosti 9473 kvadratnih metrov.

Na seji se je razvila polemična razprava, saj je več svetnikov nasprotovalo morebitni gradnji na omenjenem območju, kjer je danes gozd. Prejšnji lastnik je sicer tam načrtoval gradnjo hotela s približno 180 sobami in podzemno garažo.

Na koncu je, tako Bržan, pri glasovanju prevladal razum: „Odločili smo se, da občina kupi ta klif za ceno, ki je seveda visoka, a je primerna kvadraturi.«

Ob tem je koprski župan izrazil željo, da bi območje klifa ostalo čim manj pozidano. „Poleg tega, da se zgradi dvigalo, se tam najverjetneje ne bi zgradilo nič drugega in bi se ohranjalo čim več zelenja,» je pojasnil.

Na seji tudi o varnostnih razmerah v občini

Na seji, ki je trajala več kot pet ur, so se svetniki seznanili tudi z varnostnimi razmerami v občini. Statistiko kaznivih dejanj sta svetnikom predstavila direktorica Policijske uprave Koper Alenka Korošec Peruzin in komandir Ensad Nadarevič.

Lani so obravnavali 1715 kaznivih dejanj, ki so jih z lastno dejavnostjo odkrili na območju policijske postaje Koper, je povedala Alenka Korošec Peruzin. Zasegli so 69 motornih vozil, od tega 32 motorjev. Med njimi je bilo 28 predelanih mopedov, tri pa so že zasegli tudi letos.

Izvajajo številne preventivne aktivnosti za izboljšanje stanja na terenu, v zadnjem letu pa opažajo, da so vozniki enoslednih vozil postali bolj drzni v cestnem prometu, svoje vožnje snemajo in objavljajo na družbenih omrežjih, je opozorila.

Župan je izpostavil uporabo kamer za nadzor nad divjanjem voznikov mopedov. Omenil je tudi ukrepe na področju uporabe prepovedanih drog in povečano število brezdomcev, ki jih je ob toplejšem vremenu po njegovih besedah v Kopru več.

Komandir PU Koper Ensad Nadarevič je dejal, da priprave za povečano število primerov v turistični sezoni že potekajo. Zagotovil je sicer, da je Koper varno mesto. „V zadnjem letu je bilo nekaj zadev medijsko odmevnih, saj so se dotaknile ljudi in ti primeri so prioritetni,» je povzel. Izpostavil je nedavno preiskavo skrunitve grobov na dveh pokopališčih ob Kopru.

Turistična taksa za ladijske potnike in strategija razvoja turizma do 2030

Svetniki so sprejeli strategijo razvoja turizma slovenske Istre 2030, ki je sprožila dolgo razpravo o načinu doseganja navedenih ciljev rasti panoge in upravljanju turističnih tokov med destinacijami slovenske Istre.

Sprejeli so tudi novelo odloka o turistični in promocijski taksi v občini, ki bo omogočila zaračunavanje turistične takse potnikom na potniških ladjah. Občina pričakuje povečanje prihodkov iz naslova turistične takse za namenska vlaganja v turistično infrastrukturo in ohranitev turistom prijazne ter privlačne destinacije, so zapisali v današnjem sporočilu za javnost. Ob predvidenem številu ladij in potnikov letos iz tega naslova pričakujejo okoli 130.000 evrov prihodka. 66

»Gledališče ni šport«

Koprski Ocean morje na Borštnikovo srečanje

Andraž Velkavrh
foto: Mark Breznik

Uprizoritev predstave *Ocean morje* v produkciji Gledališča Koper se je uvrstila v tekmovalni program 61. Borštnikovega srečanja, enega najuglednejših in najpomembnejših gledaliških festivalov v Sloveniji. Predstava je nastala po romanu italijanskega pisatelja Alessandra Baricca v režiji mladega primorskega režiserja Ivana Loboda.

Borštnikovo srečanje je osrednji slovenski gledališki festival, ki že več kot šest desetletij predstavlja eno najprestižnejših gledaliških manifestacij v državi. Vsako leto v prvi polovici junija v Mariboru ponudi selekcijo najboljših uprizoritev slovenske gledališke sezone, ki se potegujejo za festivalske nagrade. Med najuglednejšimi je Borštnikov prstan za izjemen igralski opus. Festival ne predstavlja zgolj aktualne produkcije, temveč je tudi prostor refleksije, strokovne izmenjave in dialoga ter soustvarjanja domačega in mednarodnega gledališkega prostora. Letos je strokovna žirija izbrala dvanajst uprizoritev izmed več kot sto pregledanih.

Novico o uvrstitvi so javno predstavili na novinarski konferenci na Malem odru Slovenskega narodnega gledališča Maribor, kjer sta izbor predstav pojasnila umetniški direktor festivala Aleš Novak in selektorica tekmovalnega programa, dramaturginja Kaja Novosel. Po mnenju selektorice izbrane predstave odsevajo raznolikost, aktualnost in visoko umetniško raven sodobnega slovenskega gledališča. Med njimi ima *Ocean morje* pomembno mesto, saj s svojo ustvarjalno vizijo, igralsko kakovostjo in celostno umetniško zasnovano potrjuje svojo relevantnost v slovenskem gledališkem prostoru.

Režiser Ivan Loboda uvrstitev razume kot pomembno stanovsko priznanje: »Takšna selekcija pomeni, da je predstava prepoznana kot relevanten in kakovosten umetniški dosežek v širšem slovenskem prostoru, kar je vedno dragoceno.« Ob tem poudarja tudi osebno dimenzijo dogodka: »Borštnikovega srečanja bom prvič deležen prav s predstavo iz Kopra. To je moje matično gledališče, tukaj sem začel svojo gledališko pot in tukaj sem doma.«

Na vprašanje, ali festivalska uvrstitev spremeni percepcijo predstave, odgovarja, da festival vzpostavi poseben kontekst

gledanja, saj uprizoritev stopi v dialog z drugimi izbranimi deli. »To lahko vpliva tako na pričakovanja občinstva kot na zavest ustvarjalcev. Ključno pa je, da predstava ostane zvesta sama sebi. Če se začne spreminjati zaradi zunanje potrditve ali pričakovanj, izgubi svojo notranjo nujnost.«

Uprizoritev je nastala po prevodu Maje Gal Štromar ter v dramaturgiji, ki so jo soustvarili Anja Drnovšek, Helena Šukljan in Ivan Loboda. Loboda je podpisal tudi režijo in scenografijo, dramaturgijo Helena Šukljan, kostume Tina Kolenik, glasbo

zasedbo: Saro Gorše, Zalo Djuric, Igorja Štamulaka, Roka Lična, Laro Komar, Roka Matka, Maka Tepšiča in Blaža Popovskega. Skupaj ustvarjajo celostno gledališko izkušnjo, ki občinstvo potopi v tematiko mejnosti, minljivosti in iskanja pomena.

Dogajanje je umeščeno v odmaknjeno počivališče Almayer na robu sveta, kamor prihajajo ljudje z zadnjim upanjem, da jih bo morje ozdravilo notranjih ran. Tja prispe krhka Elisewin z očetom, gospa Ann Diverià, slikar Plasson, znanstvenik Bartleboom ter skrivnostna Dira, osrednja figura prostora. Ko se jim pridruži mornar Adams in zdravnik Savigny, se razkrije prepletenost njihovih usod. Nad vsemi pa bdi morje kot simbol svobode, nevarnosti in preobrazbe, kot sila, ki hkrati zdravi in razgalja.

Loboda poudarja, da je Gledališče Koper eno najmlajših slovenskih gledališč, ki je v razmeroma kratkem času izobliko-

Sašo Fajon, svetlobno in video podobo Domen Lušin, lekturo pa Martin Vrtačnik.

Proces nastajanja predstave je bil po besedah režiserja izrazito dinamičen. »Moj pristop k materialu je intuitiven. Na prvi vaji običajno vem, kakšen mora biti občutek predstave, njena notranja pot in atmosfera, ni pa še natančne forme. Vizija se med procesom nujno spreminja – predstava nastaja v dialogu z igralci, prostorom in materialom.«

Posebej zahteven je bil proces dramaturgije romana, saj je ta izrazito poetičen in fragmentaren, zato je bilo treba najti uprizoritveno logiko, s katero se njegova atmosfera ne bi izgubila, hkrati pa bi omogočila jasno gledališko strukturo. »To je bil dolgotrajen in intenziven proces iskanja: kaj izpustiti, kaj poudariti in kako literarno senzibilnost prenesti v odrski jezik.«

Predstava združuje močno igralsko

valo prepoznaven umetniški profil, uvrstitev pa potrjuje, da tudi gledališče zunaj večjih centrov soustvarja osrednji umetniški dialog. »Vidim jo kot en kamenček v gradnji svetle in ambiciozne prihodnosti Gledališča Koper,« je dejal. Uvrstitev na Borštnikovo srečanje za Gledališče Koper pomeni pomembno priznanje in potrditev njegove vloge kot enega ključnih ustvarjalcev kakovostne in relevantne gledališke produkcije v slovenskem prostoru. V tekmovalni program se je koprsko gledališče znova uvrstilo po dveh desetletjih, kar dosežku daje še dodatno težo. Prisotnosti na festivalu režiser sicer ne dojema kot pritisk, temveč kot odgovornost do predstave in ekipe: »Tekmovalni kontekst seveda obstaja, vendar gledališče ni šport. Predstava je živa stvar. Vsakič znova se zgodi tukaj in zdaj.«

Luka Koper lani poslo- vala še bolje kot leto pred tem

K. V.
foto: WC

Luka Koper je na ravni skupine lani ob večjem pretovoru kontejnerjev in avtomobilov ter višjih prihodkih iz skladiščnin pridelala 380,3 milijona evrov čistih prihodkov od prodaje, kar je 15 odstotkov več kot v letu 2024. Čisti dobiček se je zvišal za 35 odstotkov na 81,5 milijona evrov. Poslovanje je tudi občutno preseglo načrte. Koper.

„V skupini Luka Koper smo zaključili še eno uspešno leto,« je rezultate v informaciji o lanskem poslovanju komentiralo vodstvo upravljavca edinega slovenskega mednarodnega pristanišča. Kljub izzivom,

ki so jih prinesli nestabilno svetovno gospodarstvo, trgovinska negotovost ter spremenljive dobavne poti - vključno z omejeno plovbo po Rdečem morju in Sueškem prekopu - se je Luka Koper po navedbah vodstva s prilagajanjem in aktivnim iskanjem novih poslovnih priložnosti odzvala uspešno.

Čisti prihodki od prodaje skupine so dosegli 380,3 milijona evrov, kar je 15 odstotkov več kot predlani in 13 odstotkov več od poslovnega načrta. Rast je bila predvsem posledica večjega pretovora kontejnerjev in avtomobilov ter višjih prihodkov iz skladiščnin, so komentirali v Luki.

Pretovor blaga je bil sicer s 23 milijoni ton na ravni načrtovanih količin in doseženega pretovora leto pred tem. Je pa pretovor kontejnerjev z 1.272.161 kontejnerskimi enotami postavil nov rekord ter je bil 12 odstotkov višji kot v letu 2024 in devet odstotkov nad načrti.

Rast je bila po pojasnilih Luke dosežena predvsem zaradi novih poslov, povezanih z oskrbo proizvodnih obratov na zalednih trgih, ter prestrukturiranja ladijskih servisov iz Daljnega vzhoda in Sredozemlja. V pristanišču so pretovorili 914.817 avtomobilov, kar je tri odstotke več kot v letu 2024 in tudi od načrtovanih količin.

Rasti sta botrovala predvsem povečan uvoz vozil kitajskih proizvajalcev in rastoči izvoz v sredozemske države.

Dobiček iz poslovanja (EBIT) je znašal 96,3 milijona evrov in bil za 44 odstotkov višji kot v predhodnem letu ter za 74

odstotkov nad načrti. K višjemu EBIT so poleg višjih čistih prihodkov od prodaje prispevali tudi višji drugi prihodki v višini 2,9 milijona evrov, predvsem od prejetih odškodnin, pojasnjuje družba. Stroški poslovanja, ki so v letu 2025 znašali 290 milijonov evrov, so bili medletno višji za osem odstotkov, za dva odstotka so presegle tudi načrtovane. Višji od načrtovanih so bili stroški storitev, in to zaradi višjih stroškov pristaniških storitev in višjih stroškov koncesije kot posledice večjega pretovora ter višjih čistih prihodkov od prodaje. Stroški dela so bili od načrtovanih višji zaradi višjega izplačila poslovne uspešnosti, drugi odhodki pa zaradi višjih stroškov odškodnin.

Čisti dobiček je na ravni skupine dosegel 81,5 milijona evrov, s čimer je bil za 35 odstotkov višji kot v letu 2024 in za 66 odstotkov boljši od načrtov. Naložbe v osnovna sredstva so s 132,9 milijona evrov za 140 odstotkov presegle tiste v letu 2024 in so bile za 14 odstotkov višje od načrtovanih.

V sklopu trenutnega obsežnega investicijskega cikla so v Luki od večjih naložb zaključili gradnjo objekta potniškega terminala in gasilskega doma, prvo fazo ureditve novih površin za skladiščenje avtomobilov in prenove hladilnice za hitro pokvarljivo blago, ureditev manipulativnih površin za skladiščenje polnih kontejnerjev, dograditev tehnološkega sistema za dodajanje bio komponente v jet gorivo ter nabavo štirih novih RTG-dvigal. “

Po vključitvi Severne Makedonije bodo za ambasadorja športnih iger mladih imenovali Gorana Dragiča

D.P.
foto: PIM

Republika Severna Makedonija je s slavnostnim podpisom pogodbe uradno postala nova članica mednarodnega projekta Plazma športne igre mladih, ene največjih amaterskih športnih prireditev za otroke in mladino v regiji. S tem se projekt prvič širi v novo državo po licenčnem modelu, ki temelji na institucionalnem partnerstvu z državnimi oblastmi. Ob tej priložnosti so organizatorji napovedali tudi pomemben dogodek v Sloveniji: 13. marca 2026 bo na Ljubljanskem gradu za ambasadorja iger slavnostno imenovan Goran Dragič.

Vključevanje Severne Makedonije je potekalo v sodelovanju z vlado države, ministrstvom za šport ter Šolsko športno federacijo Severne Makedonije. Gre za model, ki naj bi dolgoročno zagotavljal stabilno organizacijo tekmovanj in spremljevalnih programov, hkrati pa odpiral prostor za vključevanje šol, lokalnih skupnosti in športnih organizacij. Projekt tako nadaljuje svojo mednarodno rast ter krepi sodelovanje na področju športa, izobraževanja in promocije zdravega življenjskega sloga med mladimi.

Slovesnost v Skopju je gostil predsednik vlade Republike Severne Makedonije Hristijan Mickoski. Med visokimi gosti so bili tudi hrvaški minister za zunanje in evropske zadeve Gordan Grlić Radman, minister za šport Republike Severne Makedonije Borko Ristovski ter predstavniki evropskih institucij. Dogodka sta se med drugim udeležila nekdanji evropski komisar Johannes Hahn in aktualni evropski komisar za notranje zadeve in migracije Magnus Brunner, kar po navedbah organizatorjev potrjuje širši evropski pomen projekta.

Predsednik Plazma športnih iger mladih Zdravko Marić je širitev označil za pomemben signal nadaljnje krepitve regionalnega sodelovanja na področju mladine in športa. Poudaril je, da igre že vrsto let povezujejo mlade iz različnih držav jugovzhodne Evrope ter jim omogočajo prvo tekmovalno izkušnjo v organiziranem športnem okolju. Po njegovih besedah projekt odpira nove priložnosti za povezovanje mladih športnikov v širšem evropskem prostoru in spodbuja vrednote, ki presejajo zgolj tekmovalni vidik športa.

Podpis pogodbe v Skopju so spremljali tudi številni priznani športniki, ambasadorji in prijatelji iger, med njimi Slaven Bilić, Predrag Mijatović, Željko Obradović, Šime Vrsaljko, Aljoša Asanović, Veselin Vujović in številni drugi. Njihova prisotnost je dodatno poudarila simbolno težo dogodka in podporo, ki jo projekt uživa v športni javnosti.

Plazma športne igre mladih že tri desetletja povezujejo otroke in mladostnike iz več držav regije ter spodbujajo vrednote fair playa, solidarnosti, medkulturnega dialoga in aktivnega življenjskega sloga. V regiji letos obeležujejo 30. obletnico ustanovitve iger, kar organizatorji razumejo kot potrditev trajnosti in širine projekta.

V Sloveniji medtem poteka tretja sezona iger. Po napovedih organizatorjev bo letos na 255 športnih dogodkih sodelovalo več kot 65.000 otrok iz vseh slovenskih krajev. Dogodki potekajo v različnih športnih panogah in starostnih kategorijah, njihov cilj pa je mladim ponuditi dostopno, množično in organizirano športno izkušnjo ter jih spodbuditi k redni telesni dejavnosti. “

40 let od uvrstitve v 2. jugoslovansko ligo

Andraž Velkavrh
txt&foto

Pred dnevi so se v gostilni Oljka v Vanganelu zbrali nekdanji koprski nogometaši, ki so pred natanko 40 leti pisali klubsko zgodovino. V sezoni 1984/85 so se namreč z zmago v slovenski ligi prvič uvrstili v 2. jugoslovansko ligo. Za amatersko ekipo Kopra je bil ta dosežek nepojmljiv, saj je bila to potrditev dobrega dela primorskega kluba in hkrati vstop v prvenstvo, ki je imelo na področju nekdanje skupne države veliko težo.

Po dveh zaporednih 4. mestih si v omenjeni sezoni nihče ni predstavljal, da bodo na koncu prav oni zmagovalci. Konkurenca je bila močna, saj se je za vrh borilo veliko ekip. »Spomnim se odločilne tekme v Mariboru pri Kovinarju. Železniška postaja je bila tik ob stadionu, tako da so številni naši podporniki prišli dobesedno z vlaka na igrišče. Zmagali smo s 3:1, slavje pa se je nadaljevalo na koprskem Titovem trgu, kjer so nas pričakali navijači. Kasneje nas je sprejel tudi župan, sami pa smo se počutili, kot da smo osvojili ligo prvakov,« se je ključnega trenutka sezone spomnil Davor Vitulič, ki je ravno tisto sezono prišel v slovensko Istro iz Sežane. V ekipi mladih in domačih fantov je bilo sicer zgolj 5 prišlekov, in sicer sta iz sežanskega Tabora prihajala še kapetan Igor Kariž ter prvi strelec ekipe Željko Studen, medtem ko sta bila iz Rijeke na slovenski obali Grgurina in Božičič. Sicer pa je tista generacija premogla kar nekaj perspektivnih mladeničev – brata Badžim, Alfreda Jermaniša, Samirja Zulića, kasneje tudi Branka Zupana, Marinka Galića in Mladena Rudonjo. Vse skupaj sta vodila trenerja Lučjo Pertič in Edi Majaron, ki sta nogometu dala novo, še nevideno dimenzijo. Oba sta odlično sodelovala s predsednikom Karlom Emeršičem in nogometaši, ki so odlično vzdušje in atmosfero ustvarili tudi izven terena. »Kemija je bila odlična, saj smo bili povezani na in izven terena. Včasih ni bilo telefonov, tako da smo bili veliko v neposrednem stiku. Če nisi vedel, kje smo, si nas našel v baru Trojka pri Mudinih vratih. Tudi po tekmah je bila vedno prisotna harmonika, česar pri današnji mladini ni več, saj vsi hitijo domov,« je svoje spomine delil Marino Viler, ki je s koprskim klubom praktično odraščal. »Veliko je bilo odrekanj in prilagajanj. Bili

smo amaterji, ki smo igrali nogomet za »gušt«. Po službi smo tekli takoj na treninge. Zahvaliti se moram družini za vse potrpljenje, pa tudi sodelavcem in nadrejenim v službah, ki so omogočili spreminjanje urnikov oziroma turnusov,« je še dodal priljubljeni Rulo, sicer oče nekdanjega reprezentanta Mitje Vilerja. »Sam sem delal kot strojevodja na železnici in sem velikokrat delal v nočni izmeni, a sem za nogomet vedno imel dovolj moči, energije in volje. V tisti sezoni sem izpustil samo eno tekmo, ko sem se poročil,« je svoje pristavil še Vitulič.

Pogoji so bili takrat neprimerno slabši kot zdaj. V Kopru je bilo eno igrišče, kjer so trenirali vsi, kasneje pa so dodali še pomožno peščeno igrišče. Kljub nekaterim ponudbam iz tujine pa so se številni nogometaši raje odločili za podaljšanje zvestobe domačemu klubu. Kot sta dejala sogovornika, je bil takrat Koper klub z dušo, kjer je bilo lepo igrati, v primerjavi z zdajšnjim obdobjem, ko se zdi, da je zaradi številnih

Nedelja je bila rezervirana za mašo in kasneje odhod na stadion. Pritegnilo jih je tudi to, da smo bili vsi mladi in domači igralci, na tribunah pa so bili vedno tudi družinski člani in prijatelji,« se nogometne evforije spominja Viler. Pred polnimi tribunami so Koprčani igrali tudi v krstni sezoni v 2. jugoslovanski ligi, kjer so prepotovali »pol Jugoslavije«. V državnem prvenstvu so tako gostovali v Banja Luki, Bihaču, Brčkem, Bački, Splitu, Šibeniku, Zadru, Prijedorju in drugih krajih nekdanje skupne države. Kljub temu, da so sprva mislili, da bodo lahko enakovredno igrali s prav vsako ekipo, pa je hitro postalo jasno, da bodo glavni kandidati za izpad, kar se je naposled tudi zgodilo. Čeprav so na domačem terenu igrali kar spodobno, jim je na gostovanjih vselej nekaj zmanjkalo, pa tudi sodniški kriterij jim ni bil ravno naklonjen. So pa v tisti sezoni Koprčani igrali v finalu za amaterskega prvaka bivše države, kjer jih je po preobratu z 2:1 premagala Crvena Zvezda Gzilane. »Takratni nogomet se z današnjim ne more primerjati, pa tudi liga je bila zelo močna,« je za konec še dejal Vitulič, ki še naprej ostaja vpet v nogomet, saj ga je ta po njegovem mnenju izoblikoval in mu omogočil spodobno življenje tudi zdaj, ko je v pokoju.

Oba nogometaša sta bila pred dnevi tudi na skupnem srečanju in praznovanju obletnice velikega uspeha, kjer so se spo-

tujcev na žalost trenutna zgodba precej »umetna«. Nogomet so Slovenci, sploh pa Koprčani, nekoč dojemali precej drugače kot danes, saj so bile tribune vselej polne. »Mi smo bili amaterji, pa smo doživeli nekatere stvari, ki jih danes niti profesionalci ne doživijo. Derbi z Izolo smo igrali pred 5.000 navijači. Vzdušje je bilo noro, včasih pa so ljudje komaj čakali nogometne tekme.

minjali anekdot in zgodb iz tistega časa. »Zbralo se nas je kar nekaj, se pa z nekaterimi tudi drugače še srečujemo v vsakdanjem življenju. Znova smo se spomnili tiste sezone, ko smo dosegli nekaj, kar je težko predstavljivo. Ponavljam – amaterji, ki smo igrali s srcem in z guštom,« je svoj pogled na dogodke pred štirimi desetletji za konec povzel Marino Viler. «

Od zaraščene trase do urejene promenade: preobrazba Porečanke

Ana Zupan
foto: UP

Center odličnosti InnoRenew CoE, ki deluje pod okriljem Univerze na Primorskem, je v sodelovanju z Občino Izola izvedel projekt ureditve površin za pešce in kolesarje. V začetku februarja so namreč na območju zahodnih Livad uradno odprli prenovljeni del nekdanje železniške trase Porečanke, ki je nekoč povezovala Trst in Poreč.

Projekt je bil zasnovan z namenom uporabe čim več naravnih materialov in z minimalnimi gradbenimi posegi. »Pričakujemo, da bo prostor v prihodnjih mesecih, ko se bo ogrelo, še bolj zaživel in dodatno ozelenel. Že zdaj pa je v uporabi, saj opažamo veliko sprehajalcev, celo več kot kolesarjev. V bližini sta osnovna šola in medgeneracijski center, zato se tukaj dnevno sprehajajo tudi starši z otroki. Prostor bo še posebej zaživel po izgradnji doma starejših občanov, saj bo ta del služil tudi kot park zanje,« je pojasnila arhitektka Eva Prelovšek Niemelä.

Projekt je obsegal ureditev približno 3.900 kvadratnih metrov površin, zasaditev 70 dreves, postavitev 18 uličnih LED-svetilk ter ureditev treh počivališč z urbano opremo. Danes preurejena peščena pot meri približno tri metre v širino. Opremljena je s stojali za kolesa, klopmi, koši, javno razsvetljavo, drevoredom ter zatravljenimi brežinami nasipa, kar je prostoru dalo svežo podobo, vključno z novimi razgledi na mesto. Dela je izvedlo podjetje GEOIT in so bila zaključena decembra. Skupna vrednost investicije je znašala skoraj 250 tisoč evrov.

Trasa je bila pred prenovno zaradi zaraščенosti skoraj neopazna in neuporabna. Na problematiko pretekle zanemarjenosti območja je opozoril tudi župan Občine Izola Milan Bogatič: »Na tem območju je

bilo veliko odpadkov, odpeljati smo morali več tovornjakov različnih ostankov. Skrajni čas je bil, da se stanje uredi. Vsem, ki so imeli tukaj vrtičke, smo omogočili, da se oglasijo na Uradu za nepremičnine, kjer jim bomo zagotovili ustrezne kmetijske površine. Prej je šlo

za divjo rabo brez urejenih pogodbenih razmerij.«

Nekdanja ozkotirna železniška proga Porečanka, ki je med letoma 1902 in 1935 povezovala Trst in Poreč v skupni dolžini približno 123 km, je potekala tudi skozi Livade (Levade) v dolini Mirne, kjer je delovala železniška postaja z izrazito tovarno funkcijo, zlasti za prevoz lesa, vina in kamna iz bližnjih območij. Po ukinitvi

proge je infrastruktura postopoma propadala, danes pa je trasa na tem območju vključena v urejeno mednarodno kolesarsko-pohodniško pot Porečanka (Parenzana), pri čemer je stavba nekdanje postaje ohranjena in namenjena muzejski predstavitvi dediščine proge, sama trasa pa ohranja značilne elemente nekdanje železniške geometrije, kot so nasipi in blag vzdolžni profil.

»Gre za dediščino, ki je bila prej skrita, saj je bila trasa zaraščena. Zdaj je jasno viden utrjeni nasip, ki kaže, kako se je železnica z enakomernim naklonom vzpenjala. Ponkod nasip izstopa iz terena, drugod je vkopan vanj, odvisno od konfiguracije terena,« je arhitektka pojasnila pomen tehnične dediščine.

Rektorica Univerze na Primorskem Klavdija Kutnar pa je ob odprtju poudarila pomen sodelovanja: »Univerza na Primorskem in Občina Izola na območju Livad kažeta, kako je mogoče sobivati in ustvarjati pozitivne skupne zgodbe. Skupaj urejamo prostor, ki je namenjen tako raziskovanju na naravoslovnem in tehničnem področju kot tudi srečevanju prebivalcev in mimoidočih. Prenovljeni del Porečanke dokazuje, kako lahko znanje povežemo s potrebami okolja in

mu tudi nekaj vrnemo.«

Sodelovanje med Univerzo na Primorskem in Občino Izola se bo nadaljevalo tudi v prihodnje. Med načrtovanimi projekti sta Arheološki park Simonov zaliv, kjer bo vzpostavljen živ laboratorij, ter nova stavba ob Splošno bolnišnici Izola, namenjena Fakulteti za vede o zdravju in začetku izvajanja študijskega programa medicine. “

Bo izolska bolnišnica postala univerzitetni klinični center?

K.V.

foto: arhiv megafon

Pet poslancev Gibanja Svoboda je na ministrico za zdravje Valentino Prevolnik Rupel naslovilo pisno pobudo za začetek postopkov za ustanovitev Univerzitetnega kliničnega centra (UKC) Primorska v okviru Splošne bolnišnice Izola. Predlagajo, da

zdravstvenih storitev na Primorskem ter širše v zahodni zdravstveni regiji.

Kot enega ključnih razlogov navajajo podpisano namero o izvajanju študija medicine na Univerzi na Primorskem, kjer je prvi vpis predviden v študijskem letu 2027/2028. Fakulteta za vede o zdravju načrtuje novogradnjo ob izolski bolnišnici,

mednarodnega pomena. Takšna središča so po navedbah poslancev namenjena razvoju javnih storitev najvišje ravni, med njimi tudi zdravstva na terciarni ravni, kamor sodi univerzitetni klinični center.

Poslanci ustanovitev UKC Primorska razumejo kot nadgradnjo obstoječe infrastrukture in kot uskladitev dejanskega stanja z normativnimi usmeritvami države. Strategija predvideva tudi krepitev povezav med Koprom, Izolo, Piranom in Ankaranom ter širšim primorskim prostorom. Namesto gradnje povsem nove institucije bi po njihovi oceni nadgradnja Splošne bolnišnice Izola ter okrepitev vseh bolnišnic v zdravstveni regiji Zahod, s katerimi ta sodeluje, omogočila racionalnejšo izvedbo, postopno uvajanje kliničnih programov in boljšo izrabo obstoječega znanja.

Ob tem izpostavljajo, da prizadevanja za bolj dostopno in celovito zdravstveno varstvo na Primorskem že potekajo. Vlada je zagotovila 34,5 milijona evrov za prenovu centralnega operacijskega bloka in enote intenzivne terapije v izolski bolnišnici. Številna vlaganja v zdravstveno infrastrukturo skupaj z vzpostavitvijo študija medicine po njihovem mnenju pomenijo nove izobraževalne možnosti, krepitev zdravstvene mreže v regiji ter boljše delovne pogoje za zdravstvene delavce.

Na ministrstvu za zdravje ocenjujejo, da je razmislek o začetku procesa ustanovitve UKC Primorska glede na razvoj zdravstvenega varstva smiseln. Pobudo vidijo kot korak, ki bi lahko spodbudil tudi raziskave in razvoj na področju medicinske znanosti.

Ob tem pojasnjujejo, da novela zakona o zdravstveni dejavnosti določa, da je univerzitetni klinični center ena od oblik delovanja bolnišnice, ki deluje na sekundarni in terciarni ravni. UKC mora izpolnjevati pogoje za splošno bolnišnico ter dodatne zahteve, pri čemer večino specialističnih bolnišničnih dejavnosti na terciarni ravni izvaja neprekinjeno.

Splošna bolnišnica sicer deluje na sekundarni ravni zdravstvene dejavnosti in mora imeti zagotovljene lastne zmogljivosti najmanj za področje interne medicine in kirurgije ter lastni urgentni center. Zagotavljati mora tudi anesteziologijo z oživljanjem, intenzivno terapijo, preskrbo z zdravili, laboratorijsko dejavnost, radiološko in drugo diagnostiko, zdravstveno rehabilitacijo ter specialistično ambulantno zdravljenje. Poleg tega mora imeti dovoljenje za specialistično bolnišnično dejavnost in podeljen naziv kliničnosti, podrobnejše pogoje pa bo določil tudi pravilnik o vrstah zdravstvene dejavnosti, ki jih opravlja bolnišnica. Ta naj bi bil kmalu objavljen v uradnem listu. “

ministrstvo oblikuje delovno skupino oziroma naroči izdelavo projektne naloge, ki bi preučila možnosti vzpostavitve tretjega univerzitetnega kliničnega centra v Sloveniji, preverila prostorsko umeščanje projekta ter zagotovitev potrebnih kapacitet, vključno z rezervacijo državnih zemljišč za morebitno širitev dejavnosti na območju izolske bolnišnice.

Pobudo so podpisali poslanci Robert Janev, Tamara Kozlovič, Andreja Živic, Aleksander Prosen Kralj in Mirjam Bon Klanjšček. Po njihovi oceni bi ustanovitev UKC Primorska pomenila pomemben korak k večji dostopnosti in kakovosti

ki naj bi zagotovila ustrezne prostore za izvajanje študijskega programa. Ob tem pa bo treba po mnenju poslancev zagotoviti tudi zadostne bolnišnične kapacitete za izvajanje kliničnih vaj in praktičnega usposabljanja študentov medicine.

V pobudi poudarjajo, da gre za uskladitev zdravstvene infrastrukture z realno vlogo prostora, za krepitev prostorske pravičnosti ter za razvojno investicijo v kakovost življenja, konkurenčnost in dolgoročno odpornost Obalno-kraške regije, Primorske in Slovenije. Koper z Istro je namreč v Strategiji 2050 opredeljen kot središče prve ravni in središče

Koga bo slovenska Istra tokrat poslala v Ljubljano?

K.V.
foto: arhiv megafon

Štirje volilni okraji slovenske Istre (Koper I, Koper II, Izola in Piran) so na prejšnjih državnozbornih volitvah v prestolnico prispevali šest poslank in poslancev: Meiro Hot (SD) in Danijela Bešič Loredana (Svoboda) iz Pirana, Tamara Kozlovič (Svoboda) in Mateja Tašnerja Vatovca (Levica) iz volilnega okraja Koper I, Roberta Janeva iz Izole ter Matejo Čalušič iz drugega koprškega okraja. Konec mandata bodo v parlamentu dočakali štirje: Robi Janev, Mateja Kozlovič, Matej Tašner Vatovec in Meira Hot, medtem ko sta Danijel Bešič Loredan in Mateja Čalušič prevzela vodnje vsak svojega ministrstva. Če je slednja mandat uspešno pripeljala do konca, to ne velja za Bešiča Loredana, ki se je pred časom umaknil iz politike in se po predčasnem zaključku ministirovanja ni vrnil v poslanske klopi.

Zaradi posebnosti našega volilnega sistema je vnaprej težko predvideti, kdo bo dobil zadostno podporo za zasedbo poslanskega sedeža, kajti zmaga v določenem volilnem okraju ne jamči uvrstitve v parlament, temveč je odvisna od rezultata na ravni države in (v našem primeru) 2. volilne enote, ki pokriva območje od Tolmina do Ilirske Bistrice, s Postojno, Krasom in slovensko Istro vred. Stranka posameznega kandidata mora namreč najprej preseči 4-odstotni volilni prag na državni ravni, nato dobiti zadostno število glasov v 2. volilni enoti in šele v primeru, ko sta izpolnjena oba pogoja, se v državni zbor uvrsti(jo) tisti kandidati stranke, ki so se najbolj odrezali v svojih okrajih. V praksi to pomeni, da se lahko v državni zbor uvrsti kandidat, ki je v svojem volilnem okraju prejel bistveno manj glasov od tekmecev iz drugih strank.

Kljub temu se niti v teoriji ne more

zgoditi to, da bi slovenska Istra ostala brez poslanke ali poslanca v državnem zboru, kajti italijanska narodna skupnost ima (tako kot madžarska) z ustavo zagotovljen sedež v parlamentu. Zanj se bodo letos

potegovali aktualni poslanec Felice Ziza in trije izzivalci – Stefano Destefano, Christian Polett in Alberto Scheriani.

Javnomnenjske raziskave kažejo, da se uvrstitev v državni zbor na bližajočih se volitvah z gotovostjo obeta Slovenski Demokratični Stranki (SDS), Gibanju Svoboda (GS), z visoko stopnjo verjetnosti to lahko trdimo tudi za Novo Slovenijo (oziroma skupno listo NSi, SLS in stranke Fokus), Socialne demokrate (SD), Levico (z

njo na skupni listi kandidira tudi Vesna, zelena stranka) ter Demokrate Anžeta Logarja, medtem ko so Resni.ca, Prerod in Piratska stranka tik nad ali pod volilnim pragom.

V nadaljevanju predstavljamo seznam kandidatov omenjenih strank po volilnih okrajih:

Koper I: Matej Tašner Vatovec (SD), Nataša Korenika (SDS), Viljem Kopše (NSi, SLS, Fokus), Nataša Sukič (Levica, Vesna), Tamara Kozlovič (GS), Slaven Bajič (Demokrati), Irena Jaklič Valenti (Resni.ca), Erika Marinko (Prerod) in Martin Agostini Pregelj (Pirati).

Koper II: Jadranka Šturm Kocjan (SD), Jure Colja (SDS), Jelka Železnik Markežič (NSi, SLS, Fokus), Alan Medveš (Levica, Vesna), Mateja Čalušič (GS), Mojca Hilj Trivič (Demokrati), Valter Krmac (Resni.ca), Barbara Umek (Prerod) in Matej Sukič (Pirati).

Izola: Leonid Danilović (SD), Gregor Perič (SDS), Tomo Drevenšek (NSi, SLS, Fokus), Alan Medveš (Levica, Vesna),

Robert Janev (GS), Robert Gregorič (Demokrati), Goran Dubajič (Resni.ca), Vasja Medvešček (Prerod) in Urša Filiput (Pirati).

Piran: Meira Hot (SD), Klea Jeretič (SDS), Tinkara Starman (NSi, SLS, Fokus), Peter Bastjančič (Levica, Vesna), Neset Dulai (GS), Robert Smrekar (Demokrati), Sabrina Simonovich Stambolija (Resni.ca), Mitja Troha (Prerod) in Gregor Nemeč (Pirati). “

Od košarkarja do gostinca: Matej Madruša

Andraž Velkavrh
txt&foto

Začelo se je s košarkarsko žogo, nadaljevalo na recepciji, vmes je ustvarjal stenske slike, nakar je sledil usoden korak v gostinstvu. Korak, ki je zaznamoval našo tokratno lokalno legendo, ki že od leta 2018 uspešno vodi koprski Kamarin Bar&Grill.

Matej Madruša je v otroštvu veliko časa preživel s svojo nono, saj vrtca ni maral. Oče Mladen ga je v rani mladosti navdušil za košarko, zato je večino svojih otroških dni preživel z žogo v rokah, s prijatelji na bližnjem igrišču ali v domači ulici. Kmalu je začel tudi s treniranjem tega športa, ki ga je aktivno in resneje igral potem tudi v Košarkarskem klubu Koper. »To je eno izmed obdobj, ki jih najbolj pogrešam, saj so mi vsi treningi, tekme, potovanja in sama ekipa dali veliko discipline, vztrajnosti in timskega duha, ki mi pridejo prav tudi danes v gostinstvu,« se športne kariere spominja priljubljeni Madro, ki je vzdevek dobil že v času, ko se je podil pod obročema. Kasneje se je odpravil na Fakulteto za šport, a je kaj kmalu ugotovil, da ga bolj kot sedenje za knjigami zanima delo. Ta odločitev je bila po njegovem mnenju najboljša, kar jih je kdaj sprejel. Sprva je kot študent opravljal delo recepcije, v vmesnem času pa je doma izdeloval tiskane stenske slike, ki jih je prodajal po Sloveniji. To je bila odlična odskočna deska v poslovni svet, kjer se je dokončno uveljavil v gostinstvu. Pred osmimi leti je tedaj komaj 26-letni Madruša pogumno odprl svoj lokal Kamarin z namenom družjenja različnih generacij ob dobri pijači in hrani. Vztrajnost, doslednost in delavnost zaposlenih so privedli do tega, da je lokal v slovenski Istri vse bolj prepoznaven in na dobrem glasu. »Unikatni smo po petih vrstah ročno narejenih kanelonov, ki so

stalnica ob cateringih, ki jih pripravljamo za različne priložnosti. Poleg dobre hrane posvečam veliko časa tudi iskanju zaposlenih, ki morajo radi priti na delo. Pred leti sem zaposlil kuharja iz Makedonije, mu uredil vizo in nastanitev. Navdušen sem nad vsemi, ki se priučijo dela za kuharja ali natakarka, ker imajo voljo, nekaj talenta in so se še vedno pripravljene učiti,« je svoj odnos z zaposlenimi komentiral sogovornik, ki opaža, da danes ljudem ni težava zamenjati službo, četudi so zadovoljni s plačo, saj se

pravi, da je pogosto deklica za vse: »Poleg vodenja in iskanja kadra skrbim za nabavo, sem natakarkar, dostavljam hrano, pa tudi v pomivalnici se večkrat znajdem,« je v smehu pristavil Koprčan, ki dodaja, da so na prvem mestu vedno gosti ter kvalitetna hrana, hkrati pa mora biti postrežba odlična in cena sprejemljiva.

Nekdanji košarkar zase pravi, da ni tip osebe, ki gre po službi na kavč in tistega dne ne postori ničesar več. Redno namreč obiskuje fitnes, občasno ga zanese na kakšen hrib, sproščajo pa ga tudi sprehodi ob morju. Na slednjega se obvezno odpravi poleti, med letom pa se na kakšno potovanje raje odpravi z letalom. Svoj čas rad preživlja z ljubljenimi osebami, ob prostih vikendih pa se pogosto odpelje tudi na kakšen dnevni izlet. Kar zadeva glasbe in filmov prisega na različne zvrsti, odvisno od takratnega razpoloženja, kar se tiče hrane pa obožuje preproste, a dobro pripravljene jedi: »Ob vikendih je obvezna postojanka dober sushi, saj ga zares obožujem. Kar se tiče športa še vedno najraje spremljam košarko, zlasti domači koprski klub ter ameriško ligo NBA, predvsem tekme našega Luke Dončiča. Skratka, lahko rečem, da mi ni dolgčas, ne v Kamarinu ne v prostem času,« je za konec še pristavil simpatični

naveličajo rutine, želijo biti bližje domu ali pa si želijo naučiti nekaj novega. Prednost oziroma ključ do svojega uspeha vidi tudi v tem, da sta v Kamarinu zaposlena starša, ki sta poleg rednega urnika pripravljena vskočiti tudi v izrednih situacijah. Matej, kot ga v smehu rečeno kličeeta z golj starša,

33-letnik, ki si v prihodnosti želi predvsem zdravja, veliko pozitivne energije in priložnosti za učenje novih stvari. Prav tako si na poslovnem nivoju želi nadaljevanja uspešnega dela v Kamarinu v prijaznem in domačem okolju, z dobrim kolektivom ter zadovoljnimi gosti. “

Milijoni za varnejše učilnice

Trst pospešeno prenavlja šolsko infrastrukturo

Ana Zupan

foto: Matevž Kocjan

Mesto Trst je v zadnjih letih začelo eno največjih prizadevanj za modernizacijo svoje šolske infrastrukture v sodobni zgodovini, v kar je v letu 2025 vložilo skoraj 45 milijonov evrov. Ta vlaganja so namenjena prenovi in izboljšanju starih šolskih objektov, katerih konstrukcije ne zadostujejo več sodobnim varnostnim standardom. Med osnovnimi cilji je povečanje odpornosti objektov na potrese, posodobitev protipožarnih sistemov in izboljšanje energetske učinkovitosti, hkrati pa tudi boljše didaktično okolje za učence in učitelje. Večina teh stavb je bila zgrajena pred letom 2003, preden so bile uvedene strožje tehnične zahteve, kar pomeni, da se obsežni posegi v strukturo in opremo štejejo za nujne, zaradi zaščite kulturne dediščine pa zahtevajo dodatno premišljeno usklajevanje estetskih in varnostnih zahtev.

Skupno skoraj 39,6 milijona evrov sredstev je bilo usmerjenih v velike gradbene projekte, medtem ko je bilo več kot 4,6 milijona evrov namenjenih izrednim vzdrževalnim delom, ki nadgrajujejo redno vzdrževanje. Poleg tega mesto vsako leto nameni dodatnih 2,6 milijona evrov za tekoče vzdrževanje in popravila v šolskih objektih. Ta vlaganja izhajajo iz različnih finančnih virov: lokalnega proračuna, sredstev regionalne uprave in nepovratnih sredstev iz Italijanskega nacionalnega načrta za okrevanje in odpornost (PNRR).

Med največjimi projekti, ki so bili zaključeni v letu 2025, so strukturne in protipožarne izboljšave na šoli Corsi (z vložkom okoli 2,4 milijona evrov) ter energetske izboljšave fasade Trubarjeve šole, ki so stale približno 400.000 evrov. Poleg tega so bila izvedena tudi protipožarna dela v šolah Stock (1 milijon evrov) in Bergamas (1,5 milijona evrov), s čimer so izboljšali osnovne varnostne standarde v več objektih.

V letu 2026 in naprej pa so v teku še večji projekti, kot sta prenova šole Giotti Stuparich (vredna okoli 6,5 milijona evrov) in prenova šole Caprin (dobrih 10,6 milijona evrov). Ena najbolj zahtevnih naložb je tudi obsežna prenova kompleksa

Spaccini-Sauro-Dante, ki vključuje arheološko pomembno območje z ostanki zgodnje krščanske bazilike. Ta projekt, ocenjen na približno 10 milijonov evrov, naj bi bil končan do leta 2027.

Ob tem so napredovala tudi dela na gradnji in prenovi novejših vrtcev, kar vključuje dva nova centra za 66 otrok v San Giovanniju in na ulici Via alle Cave, katere skupna vrednost presega 6 milijonov evrov. Ta prizadevanja so del širše vizije lokalnih oblasti, da ne le modernizirajo obstoječe šolske zgradbe, ampak tudi razširijo in izboljšajo ponudbo osnovnih izobraževalnih prostorov.

Nacionalni načrt za okrevanje in odpornost Italije je del širšega evropskega programa NextGenerationEU, ki je zasnovan za okrevanje in prestrukturiranje gospodarstva po pandemiji COVID-19. Italija je upravičena do zelo obsežnih virov, ki so temelj strateških naložb v moderno infrastrukturo, digitalizacijo, zeleno preobrazbo in socialne storitve. Celoten italijanski PNRR naj bi po uradnih ocenah znašal okoli 194,4 milijarde evrov, od tega pa je velik del že prejet ali odobren za investicije v ključne sektorje, vključno z izobraževanjem in raziskavami.

V okviru tega programa je izobraževanju in raziskavam namenjenih na desetine milijard evrov. Ti ukrepi vključujejo tako vlaganja v fizično infrastrukturo, kot so prenove in gradnja šolskih objektov, pa tudi v projekte, usmerjene v modernizacijo učnih procesov, digitalizacijo učenja in razvoj znanj s področja naravoslovja, tehnologije in znanstvene pismenosti. Največji del sredstev tega cilja po ocenah predstavlja več kot 30 milijard evrov, namenjenih izboljšanju izobraževalnih storitev na vseh ravneh, od vrtcev do univerz, vključujoč tudi spodbujanje strokovnega izobraževanja in raziskovalnih programov.

V praksi to pomeni, da poleg lokalnih projektov, kot so prenove šol v Trstu, PNRR omogoča tudi širše nacionalne ukrepe, ki podpirajo opremo šolskih učilnic s sodobno tehnologijo, vzpostavitev digitalne infrastrukture, usposabljanje učiteljev in razvoj novejših učnih vsebin. Velik del ciljnih investicij je namenjen tudi

spodbujanju STEM (znanost, tehnologija, inženirstvo in matematika) smeri ter krepitev jezikovnih in umetniških programov.

Če pogledamo primerjavo s Slovenijo, se razlike v razpoložljivih sredstvih in razponu investicij jasno pokažejo. Slovenski nacionalni načrt za okrevanje in odpornost znaša nekaj več kot 2,2 milijarde evrov, od tega 1,61 milijarde evrov nepovratnih sredstev in 613 milijonov evrov posojil. Slovenija je doslej prejela približno polovico svojih sredstev, pri čemer je že opravila več deset mejnikov in ciljev, ki jih določa načrt.

Obenem pa je pomembno poudariti tudi razliko v deležu bruto domačega proizvoda (BDP), ki ga državi namenita za izobraževanje. Po podatkih Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD) in Svetovne banke, Italija za izobraževanje namenja nekaj manj kot je povprečje držav OECD. Javni izdatki za izobraževanje kot delež bruto domačega proizvoda so v letih okoli 2022 znašali od približno 3,9 % do 4,1 % BDP. Po najnovjših podatkih iz leta 2024 pa znaša javna poraba za formalno izobraževanje v Sloveniji približno 5,15 % BDP, kar predstavlja skoraj 3,47 milijarde evrov sredstev, namenjenih osnovnemu in višjemu izobraževanju, vključno s predšolsko vzgojo, osnovnošolskim in srednješolskim sistemom ter visokim šolstvom. Ta delež se je v primerjavi s prejšnjim letom rahlo povečal, kar kaže na kontinuirano rast naložb v izobraževalne institucije.

Obenem pa je pomembno poudariti tudi razliko v javni porabi za izobraževanje kot deležu bruto domačega proizvoda (BDP). Po najnovjših podatkih iz leta 2024 znaša javna poraba za formalno izobraževanje v Sloveniji približno 5,15 % BDP, kar predstavlja skoraj 3,47 milijarde evrov sredstev, namenjenih osnovnemu in višjemu izobraževanju, vključno s predšolsko vzgojo, osnovnošolskim in srednješolskim sistemom ter visokim šolstvom. Ta delež se je v primerjavi s prejšnjim letom rahlo povečal, kar kaže na kontinuirano rast naložb v izobraževalne institucije.

Razlike med Italijo in Slovenijo v financiranju izobraževalnega sistema iz evropskih mehanizmov in državnih proračunskih sredstev izhajajo iz velikosti gospodarstva, strukture nacionalnih sistemov in obsega prioritet, ki jih določata izobraževanje in infrastrukturni projekti. Medtem ko Italija preko PNRR lahko mobilizira ogromne evropske vire za prenavo starih stavb in tehnološko modernizacijo, Slovenija svoj nacionalni odziv usmerja v nadgradnjo že obstoječih sistemov, zagotavljanje kakovostnih pedagoških storitev in podporo enakemu dostopu do izobraževanja za vse učence. “

Vsota potencialnih zlorab - skoraj 113 milijonov EUR

Evropsko javno tožilstvo (EPPO) je lani v Sloveniji sprožilo 22 preiskav zaradi suma zlorabe evropskih sredstev v skupni vrednosti 112,62 milijona evrov, kaže poročilo EPPO za leto 2025. Konec leta je tožilstvo na ravni EU preiskovalo 3602 primerov, od tega 2030 novih. Šest preiskav sega tudi izven meja Slovenije. Tako je Slovenija v poročilu omenjena z povezavi z dvema velikima primeroma, v katerih tožilstvo preiskuje goljufije, povezane z izogibanjem davčnim obveznostim. V preiskavi Fuel Family je EPPO v sodelovanju z italijansko finančno policijo vzela pod drobnogled večletno čezmejno shemo davčnih utaj. V preiskavi Calypso pa so pod drobnogledom kriminalne mreže, ki naj bi več let iz Kitajske na evropski trg uvažale velike količine blaga, povečini tekstila, obutve in električnih koles in se pri tem izogibale plačilu davčnih obveznosti in carin.

Zakon o osebni asistenci prestal ustavno presojo

Ustavno sodišče je v postopku za oceno ustavnosti, začetem z zahtevo Zagovornika načela enakosti, odločilo, da izpodbijani del zakona o osebni asistenci ni v neskladju z ustavo. Po oceni sodišča je teža posledic izpodbijane starostne omejitve manjša od koristi, ki zaradi te omejitve nastajajo. Zagovornik načela enakosti je vložil zahtevo za oceno ustavnosti dela 6. člena zakona, ki kot pogoj za upravičenost do osebne asistencije določa starost uporabnika med 18 in 65 let. Meni, da je izpodbijana določba v neskladju z več členi ustave in z evropsko konvencijo o človekovih pravicah ter konvencijo Združenih narodov o pravicah invalidov, ker starejšim od 65 let, ki sicer izpolnjujejo vse ostale pogoje za pridobitev osebne asistencije po zakonu, onemogoča priti do osebne asistencije. Vendar je predlagatelj po mnenju ustavnega sodišča pri ocenjevanju diskriminatornosti izpodbijane ureditve zmotno izhajal iz predpostavke, da je namen pravice do osebne asistencije enak namenu pravica do dolgotrajne oskrbe in da gre zato za primerljive storitve.

Libanonska vlada Hezbolahu prepovedala vojaške aktivnosti

Libanonska vlada je uvedla prepoved vojaških dejavnosti šiitskega gibanja Hezbolah, ki ga podpira Iran, češ da so te nezakonite. Od gibanja je ob tem zahtevala predajo vsega orožja državi, je naznanil premier Navaf Salam, ki je ob naznanilu »takojšnje prepovedi« vseh Hezbolahovih varnostnih in vojaških in dejavnosti pojasnil, da te veljajo za nezakonite. Od gibanja, ki je zastopano tako v vladi kot parlamentu, je zahteval predajo orožja. Odločitev je libanonska vlada sprejela, potem ko je Hezbolah sredi regionalnih napetosti po

Albanska igralka Anila Bisha.

ameriško-izraelskih napadih na Iran in posledičnem iranskem obstreljevanju držav v regiji, izstrelil več raket proti Izraelu, ta pa se je odzval s povračilnimi napadi na Libanon.

Igralka toži vlado, ker so njeno podobo uporabili za virtualno ministrico

Albanska igralka Anila Bisha zahteva milijon evrov odškodnine, ker vlada premierja Edija Rame uporablja njeno podobo za virtualno ministrico Diello. Kot trdi, je dovolila njeno uporabo za digitalno asistentko na državni

platformi, ne pa za ministrico. Albanija je septembra lani postala prva država na svetu z ministrico, ki je v celoti ustvarjena z umetno inteligenco. Skrbi za javna naročila in razpise, z njo pa naj bi po besedah Rame na tem področju postali »100-odstotno odporni proti korupciji«. Diella je bila albanskim državljanom znana, še preden je postala ministrica, saj je delovala kot digitalna asistentka na državni platformi e-Albania, ki omogoča digitalni dostop do večine vladnih storitev. Prav tako je tudi že imela svojega avatarja, ki tako kot ministrica temelji na albanski igralki Anili Bisha.

Pripadniki Hezbolaha.

Andreja, hvala!

Aktualna olimpijska prvakinja v judu Andreja Leški je uradno končala svojo uspešno kariero. 29-letnica se je od navijačev, sotekmovalcev, trenerjev in prijateljev poslovila v Stožicah, ko je s strani JZS prejela zahvalo za ves trud, doprinos in dosežke, s katerimi je odlično zastopala svojo državo. Odločitev o koncu kariere ni bila lahka, a se je o takem epilogu veliko govorilo, saj Koprčanke v zadnjem letu ni bilo na tekmovanjih. Njen največji dosežek kariere je z naskokom naziv olimpijske prvakinje izpred dveh let v Parizu. Kot je ob slovesu dejala Leški, je prav ta zmaga olajšala odločitev o koncu športne poti, saj se več od tega enostavno ne da doseči. Edina stvar, ki bi jo gnala naprej, bi bila morebitna osvojitve naziva svetovne prvakinje, kar je edini, ki si ga Primorka nikdar ni nadela, saj je bila dvakrat na svetovnem prvenstvu druga. Se pa zato lahko pohvali z evropskim naslovom izpred treh let v Montpellierju, medtem ko je v svetovnem pokalu na zmagovalnem odru stala kar 24-krat, 4-krat pa je tudi slavila. Pozabiti ne smemo niti številnih nazivov najboljše športnice Slovenije, Primorske in Kopra. Kljub temu, da je uradno končala s svojimi borbami, pa Andreja ostaja vpeta v šport. Z motivacijskimi pogovori, delom z mladimi in deljenjem izkušenj pomaga mlajšim judoistom pri osebni rasti in pri morebitni uspešni športni karieri, kakršno je imela sama in s katero je vzornik marsikateremu športniku. Vsekakor lahko rečemo, da je Andreja Leški v slovenskem in primorskem športu pustila ogromen pečat.

Bloudek v Kopru

Na Brdu pri Kranju je potekala že 61. podelitev Bloudkovih nagrad in priznanj, ki veljajo za najvišje državno priznanje Republike Slovenije na področju športa. Nagrado je prejela tudi Koprčanka Špela Ponomarenko Janič za vrhunski mednarodni dosežek ter izjemen prispevek k razvoju slovenskega športa na področju ženskega kajaka na mirnih vodah v disciplini kajak sprint. Slednja je svoje prve korake v tem športu naredila v domačem klubu Žusterna, od leta 2002 pa se je s tem začela ukvarjati profesionalno, potem ko je istega leta postala članica slovenske reprezentance. Štiri leta kasneje je na svetovnem prvenstvu osvojila prvo medaljo, danes pa se lahko pohvali s sedmimi medaljami s svetovnih prvenstev ter petimi iz evropskih. Nekdanja zmagovalka skupnega seštevka svetovnega pokala je nastopila tudi na štirih olimpijskih igrah, pri čemer je s 4. mestom za las zgrešila olimpijsko medaljo v Riu. Kajakašica je zadnji vidnejši dosežek zabeležila leta 2024, ko je bila 4. na evropskem prvenstvu. Bloudkovo plaketo je sicer prejela že leta 2006 in 2017, poleg tega pa je bila nekajkrat razglašena za najboljšo športnico Primorske in Mestne

Naj športnik 2025.

občine Koper. Še naprej je tudi aktivna pri delu z mlajšimi generacijami na klubski in reprezentančni ravni, hkrati pa skrbi za dvig ravni športa tako na tekmovalnem kot na družbeno odgovornem področju.

Naj športniki Pirana

Občina Pirana je na slavnostnem dogodku podelila priznanja za športne dosežke v lanskem letu ter izpostavila športnice, športnike, ekipe in športne delavce, ki so bistveno prispevali k razvoju športa v občini in širšem prostoru. Športno leto 2025 so zaznamovali tudi vidni mednarodni dogodki, med njimi svetovno prvenstvo v razredu Optimist, Velikonočna regata Sailing Point, kvalifikacije za evropsko prvenstvo v odbojki na mivki v Portorožu, teniški turnir WTT – I Feel Slovenia Portorož Open ter Dirka po Sloveniji v Piranu. Posebno priznanje za dolgoletno predano delo v športu je prejel Marcel Đurđević, številni posamezniki pa so bili nagrajeni za osvojene naslove državnih prvakov v olimpijskih in neolimpijskih panogah. Med osrednjimi priznanji večera sta bila naziv ekipe leta 2025, ki ga je prejel Košarkarski klub Portorož, ter naziv športnice leta 2025, ki je pripadel golfistki Ani Belac. Dogodek je bil tudi priložnost za obeležitev stoletnice delovanja NK Piran ter za priznanje posameznikom, ki so s svojimi dosežki pomembno prispevali k prepoznavnosti piranskega športa doma in v tujini.

Imamo evropske prvakinje v odbojki sede!

Pretekli konec tedna je v Šempetru v Savinjski dolini potekal Champions Cup Women, kjer so bile zbrane najboljše klubske ekipe ženske odbojke sede v Evropi. Domača ekipa SIP Šempeter je znova pokazala izjemno kakovost, borbenost ter srce na igrišču in s tremi zmagami osvojila naslov klubskih prvakinj

Evrope. Na poti do laskavega naziva in naslova najboljših so slovenske odbojkarice v predtekmovanju premagale nemški Potsdam s 3:0 ter ukrajinski Kyiv Ukraine s 3:1. S prej omenjenimi Nemkami so se nato pomerile še v polfinalu, ko so slavile s 3:2. Z identičnim rezultatom pa so v izjemnem in dramatičnem finalu odpravile tudi italijansko Ceseno. Za zmagovalno ekipo, ki sta jo vodila Simon Božič in Marko Pokleka, so zaigrale Katja Benko, Valentyna Brik, Lena Gabršček, Senta Jeler, Barbara Kocmur, Mojca Kodre, Zorana Kušljjić, Suzana Ocepek, Enja Tonkli, Klara Verbič in Tija Vrhovnik.

S slovensko najstnico ne gre češenj zobati

Manja Slak se je na evropskem prvenstvu v Armeniji okitila s srebrno medaljo v streljanju z zračno pištolo z 10 metrov. Za slovensko strelko je 2. mesto v Erevanu poseben mejnik, saj je to zanjo prvo odličje v članski konkurenci. Pred tem je najstnica že postala svetovna mladinska prvakinja v perujski Limi ter evropska v madžarskem Györu. Tokrat je bila pred njo prav Madžarka, Veronika Major, ki je zadela 238,8 kroga, medtem ko je slovenska 19-letnica zadela 238,2 kroga. Na tretjem mestu je z 215 krogi pristala Bolgarka Antoaneta Kostadinova. Dosežek Manje Slak je toliko bolj vreden, saj je bila po kvalifikacijskem streljanju šele na 7. mestu. Omeniti velja, da sta bili na tekmovanju tudi Denis Bola Ujčić, ki je bila 31., ter Anja Prezelj, ki je bila 43. med 59 tekmovalkami. Na tekmovanju smo sicer videli tudi ekipno tekmo, ki jo je Slovenija zaključila na 5. mestu. Na zmagovalnem odru je najvišje stala prav zasedba iz Madžarske (1712 točk), medtem ko sta si 2. mesto delili Gruzija in Bolgarija (1710). Slovenke so za kolajnami zaostale za 13 točk.

Zimske olimpijske igre ponudile prav vse

Andraž Velkavrh
txt&foto

Veroni so se z zaključno slovesnostjo uradno končale 25. zimske olimpijske igre, ki so potekale od 6. do 22. februarja pri naših zahodnih sosedih. 2871 športnikov iz 92 držav se je pomerilo v 16 športih, podeljenih pa je bilo 349 medalj. Štiri so po zaslugi smučarskih skakalcev romale tudi v Slovenijo, kar pomeni, da so bile za našo državo uspešnejše zgoj igre v Sočiju leta 2014 (8 medalj) ter pred 4 leti v Pekingu (7 medalj).

Vse skupaj se je začelo s svečano otvoritvijo na kulturnem nogometnem stadionu San Siro v Milanu. Prvič v zgodovini iger se je zgodilo, da sta bili zastavonoši ene izmed držav brat in sestra. In ja, s tem se lahko pohvali prav Slovenija, saj sta na čelu reprezentance z zastavo vihrala Domen in Nika Prevc. Slednja sta bila pričakovano glavna pretendenta za slovensko odličje na največjem zimskem športnem dogodku, saj sta oba premočno na vrhu svetovnega pokala v smučarskih skokih, poleg tega pa sta tudi aktualna svetovna prvaka. Tudi zato prav nič ne čudi, da sta na Gorenjsko odnesla nekaj medalj. Niki je uspel prav poseben mejnik, saj se je na odru za zmagovalce okitila s celim kompletom kolajn. V mešani ekipi je bila zlata, na posamičnih tekmah pa srebrna in bronasta.

Domen Prevc si je na posamični tekmi na veliki skakalnici prav tako pokoril konkurenco, s sestro pa se je veselil tudi ob prej omenjeni ekipni zmagi, ko sta bila na stopničkah poleg Prevcov še Anže Lanišek in Nika Vodan. Vse štiri slovenske medalje so torej letos prišle iz skakalnih vrst. Od ostalih slovenskih športnikov je bil najbližje stopničkam deskar Tim Mastnak, ki je bron izgubil po ogledu video posnetka »fotofiniša«. Čeprav je prišel Bolgar Tervel Zamfirov v cilj z enakim časom, pa je

tokrat tehnologija poskrbela, da je krajšo potegnili prav Slovenec, ki se je tako moral sprijazniti z nevhvaležnim 4. mestom.

Zdi se, da so bili v slovenskem taboru največje razočaranje alpski smučarji, ki so v preteklosti veljali za glavne kandidate v boju za odličja. Tokrat med najboljšo deseterico nismo imeli niti enega, glede na to da se od belih strmin poslavljajo Ilka Štuhec, Ana Bucik Jogan in še nekateri drugi, pa je napoved za prihodnost pri nas popularnega športa zelo negotova in pesimistična. V smučarskem teku in biatlonu tako ali tako nismo računali na presenečenja, je pa bilo lepo videti Jakova Faka, ki se je pri svojih 38 letih najbrž še zadnjič boril na olimpijskih igrah. Glede na poškodbe in vse ostale težave, ki jih je imel v zadnjem obdobju, je bilo 14. mesto v posamični tekmi kar uspeh, čeprav Hrvat po rodu ni bil enakega mišljenja. Omeniti velja, da je bila v kategoriji posameznikov to tudi njegova zgodovinsko najboljša uvrstitev na igrah, in sicer na zasledovalni tekmi na 12,5 kilometra dolgi progi.

Tokratne olimpijske igre v Milanu in Cortini d'Ampezzo je znova zaznamovalo veliko senzacionalnih dogodkov, rekordov in stvari. Omeniti velja, da je največ medalj, pa tudi zlatih, osvojila Norveška, in sicer 41, od tega 18 najbolj laskavih. ZDA jih je osvojila 33, domačinka Italija pa 30. Med posamezniki je blestel norveški smučarski tekač Johannes Klaebo, ki je osvojil 6 zlatih medalj in je zdaj s skupno 10 medaljami najuspešnejši zimski olimpijec, skupno zaostaja zgoj za Michaelom Phelpsom, ki je v plavanju osvojil 28 medalj. Na olimpijskih igrah smo premierno videli turno smučanje oziroma zimsko gornišstvo, ki je poskrbelo za kar nekaj simpatij, medtem ko smo po letu 2018 na igrah znova spremljali najboljše hokejiste, ki se kalijo v ligi

NHL. Spektakularni 3-urni finale so, zaslužno ali ne, na koncu dobili reprezentanti ZDA, ki so po podaljškju z 2:1 premagali kanadske sosedje. Glavni junak srečanja je bil Jack Hughes, sicer igralec ekipe New Jersey Devils. Spomnimo, to je bila komaj tretja olimpijska zmaga za to reprezentanco in prva po letu 1980. Čeprav Slovenci v alpskem smučanju nismo blesteli, pa so bile tekme zelo razburljive. Pri moških je bil morda nekoliko nepričakovani junak Švicar Franjo von Allmen, ki je osvojil kar 3 zlate medalje, medtem ko je bila pri ženskah absolutna junakinja domačinka Federica Brignone, ki je po hudi poškodbi pred letom dni osvojila dve zlati odličji. Te sreče ni imela izkušena Lindsey Vonn, ki se je na uvodni tekmi ob padcu huje poškodovala in se tako od olimpijskih iger poslovila na neželen način. Je pa prvo medaljo v zgodovini zimske olimpijade Južni Ameriki oziroma Braziliji priboril Lucas Pinheiro Braathen, ki je slavil v veleslalomu. Kar zadeva biatlon si bomo najbolj zapomnili Norvežana Sturlo Holma Laegreida, ki je osvojil kar 5 medalj (3 srebrne, 2 bronaste) in je po številu odličij zao stal zgoj za Klaebom. Zapomnili pa si ga ne bomo zgoj po uspehih, marveč tudi po javnem opravičilu, ko se je pred kamerami opravičil svoji nekdanji partnerki za prevaro. Prevaro so, denimo v krilingu, očitali tudi moški in ženski kanadski reprezentanci, češ da so njihovi člani z dodatnimi, dvojnimi dotiki goljufali in si tako na nedovoljen način olajšali zmagi nad Švedsko in Švico, a so bile prošnje po analizi dogodkov zavrnjene. Na zavrnitev nastopanja je sicer že pred tekmovanjem s strani Mednarodnega olimpijskega komiteja naletel tudi ukrajinski tekmovalc v skeletonu, Vladislav Geraskevič, ker je želel nastopati s čelado, na kateri so bila imena vseh ukrajinskih športnikov, ki so bili ubiti med rusko agresijo. V umetnostnem drsanju je veliki favorit, Američan Ilia Malinin, ki se je sicer z backflipom vpisal v zgodovino iger, krepko podlegel pritisku in končal na 8. mestu, medtem ko je zmago presenetljivo osvojil 19-letni Kazahstanec Mihail Šajdorov. V hitrostnem drsanju pa je največjo pozornost dobila dvakratna olimpijska zmagovalka, Nizozemka Xandra Velzeboer, sicer partnerica ameriškega bokserja Jaka Paula, ki je po zmagi slekla dres in pokazala spodnje perilo znamke Nike, ta pa naj bi ji za tako reklamo lahko plačala tudi do milijon dolarjev. Ja, tudi to so olimpijske igre, na katerih letos ni manjkalo niti številnih zarok, videli pa smo tudi zanimiv zaključni sprint na eni izmed tekaških tekem, ko se je tekmovalkam v ciljni ravnini priključil nepovabljeni gost, volčjak. “

Kako so slovenski Istri služili njeni poslanci?

N.M.

foto: Matevž Kocjan

Le še dobra dva tedna oziroma ena številka Megafona nas ločita od državnoborskih volitev, ki bodo v nedeljo, 22. marca, med 7. in 19. uro. Preden preverimo, kaj za prihodnja štiri leta v primeru izvolitve obljublajo politične stranke in njihovi kandidati v slovenski Istri, smo nekaj vprašanj zastavili istrskim poslankam in poslancem poslavljačega se sklica državnega zbora.

Zanimalo nas je, kateri njihov zakonodajni ali politični dosežek je imel

neposreden in merljiv učinek na življenje prebivalcev slovenske Istre; katera predvolilna obljuba, dana volilcem štirih obalnih občin, je ostala neuresničena – in zakaj; pri katerem glasovanju so imeli največ pomislekov ter kako so takrat glasovali – in zakaj prav tako. Vprašali smo jih tudi, ali so kdaj ocenili, da je stališče njihove poslanske skupine v nasprotju z interesi slovenske Istre, in kako so ravnali v takšnem primeru.

Preverili smo še, ali so storili kaj konkretnega za izboljšanje položaja mladih v Istri, zlasti glede dostopa do stanovanj in zaposlitvenih priložnosti, ter ali je bila Istra na splošno deležna ustrezne pozornosti državnih institucij. Odgovorili so tudi na vprašanja o dostopnosti zdravstvenih storitev v slovenski Istri ter pojasnili, ali so v parlamentu zastopali interese istrskega gospodarstva. Prisluhnilo smo njihovim predlogom za učinkovitejši pregon korupcije in preverili, kaj so volilci od njih najpogosteje pričakovali na terenskih srečanjih.

Poslanka in poslanec Gibanja Svoboda, Robi Janev iz Izole in Tamara Kozlovič iz Kopra, sta na nekatera vprašanja

odgovorila kar družno, medtem ko so preostali (Pirančanka Meira Hot, Koprčan Matej Tašner Vatovec ter predstavnik italijanske narodne skupnosti Felice Ziza) odgovarjali samostojno.

Skupna točka večine sogovornikov je razvinjetenje hitre ceste med Škofijami in Koprom, ki ga izpostavljajo kot konkreten, merljiv dosežek z neposrednim finančnim učinkom za prebivalce in gospodarstvo. Ob tem naštevajo še projekte drugega tira, vlaganja v zdravstvo, prizadevanja za drugi vodni vir, stanovanjsko gradnjo ter ukrepe za podporo turizmu, ribištvu in Luki Koper.

Intervjuji razkrivajo tudi razlike v pogledih na dostopnost zdravstva, stanovanjsko politiko in boj proti korupciji. Medtem ko nekateri ocenjujejo, da je bila Istra v tem mandatu ustrezno slišana, drugi opozarjajo na zamujene priložnosti, zlasti pri vodooskrbi in dostopnosti specialističnih zdravstvenih storitev.

Poleg tega, da so bili v državni zbor izvoljeni v slovenski Istri, je omenjenim poslancem skupno tudi to, da bodo ta dosežek poskusili ponoviti tudi na teh volitvah. “

Tamara Kozlovič in Robert Janev

1. Kateri vaš zakonodajni ali politični dosežek v tem mandatu je imel neposreden in merljiv učinek na prebivalce slovenske Istre?

» V tem mandatu smo za slovensko Istro dosegli več konkretnih in merljivih rezultatov, ki jih ljudje že občutijo v vsakdanjem življenju skozi zakonodajne spremembe, poslanske pobude in neposredne ukrepe.

Pomemben premik smo dosegli pri projektu drugega tira Koper-Divača. S spremembo zakonodaje smo pospešili izvedbo dodatnega tretjega tira in hkrati določili, da se obstoječa proga preuredi v kolesarsko stezo. Tako smo odgovorili na dolgoletne pobude prebivalcev ob progi, ki so desetletja nosili breme hrupa in prometa. Nova kolesarska povezava bo izboljšala kakovost bivanja ter odprla priložnosti za trajnostni turizem, rekreacijo in razvoj podeželja.

Ob hudi suši leta 2022 smo skupaj z vlado zagotovili, da prebivalci niso ostali brez pitne vode. Z interventnimi ukrepi in dovozom vode je bila oskrba nemotena. Hkrati smo zagotovili skoraj 100 milijonov evrov za trajne rešitve vodooskrbe in nad tem bomo bdeli tudi v prihodnje.

Prizadevali smo si za razvinjetenje hitre ceste med Škofijami in Koprom ter za pospešitev postopkov za državni prostorski načrt Koper-Dragonja, ki je ključen za prometno razbremenitev in večjo varnost.

Z uvedbo turistične takse za potnike potniških ladij bodo občine Koper in Piran letno prejele najmanj 200 tisoč evrov dodatnih sredstev za urejanje javnih površin, okolja in infrastrukture.

Posebno pozornost smo namenili ribištvu kot delu zgodovinske identitete slovenske Istre, kjer nam je pomagala Mateja Čalušič, ministrica za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Sprejet je bil zakon, ki ribičem prvič zagotavlja sistemsko pravno zaščito, pravno pomoč na Hrvaškem ter nadomestila za izpad dohodka zaradi oviranega ribolova. Ob napadih orad na

školjišča leta 2023 smo dosegli hitro pomoč države v višini 270 tisoč evrov in omogočili ohranitev šoljkarstva.

Dosežki niso ostali na papirju, temveč izboljšujejo kakovost življenja ljudi v slovenski Istri.

» **Robert Janev:** Kot športni pedagog sem po upadu gibalnih sposobnosti otrok po epidemiji predlagal sistemsko povečanje ur športne vzgoje. Leta 2023 so bile zagotovljene dodatne ure, leta 2024 pa je bil z novelo Zakona o osnovni šoli uveden razširjeni program s poudarkom na gibanju za zdravje. Rezultati se izboljšujejo, vendar mora gibanje ostati trajna prednostna naloga. Rezultat mojih prizadevanj je tudi nova telovadnica za srednje šole v Izoli, s katero se končno rešuje več kot tridesetletno prostorsko stisko izolskih dijakov. Z novo pridobitvijo se bodo hkrati izboljšali pogoji za delo športnih društev, ki bodo svoje aktivnosti v telovadnici izvajali v popoldanskem času.

» **Tamara Kozlovič:** Vesela sem, da se bo tudi zahvaljujoč mojim prizadevanjem v kratkem pričela dolga leta pričakovana prenova Železniške postaje v Kopru in da bo občina Koper lažje urejala območje v Žusterni, z zemljiščem, ki ga je neodplačno prejela s strani države. To sta zadnja dva najaktualnejša rezultata.

2. Katera predvolilna obljuba, dana volivcem v slovenski Istri, je ostala neuresničena – in zakaj?

» Pred volitvami smo dali tri ključne zaveze: ureditev vodooskrbe, pospešitev cestnih povezav in razvoj železniške infrastrukture. Na vseh področjih smo projekte zagnali, zagotovili sredstva in odpravili zastoje. Ker gre za večletne naložbe, vseh rezultatov ni mogoče zaključiti v enem mandatu, so pa procesi nepovratno stekli.

Obžalujeva, da v tem mandatu še ni bil sprejet državni prostorski načrt za hitro cesto Koper-Dragonja. Zaradi sprememb tras na podlagi pripomb stroke in lokalnih

skupnosti so bile potrebne dodatne strokovne podlage in okoljske presoje, zato se sprejem zamika v leto 2027. Projekt poteka temeljiteje in kakovostneje, kar je nujno za dolgoročno dobro ljudi in prostora.

3. Pri katerem glasovanju v tem mandatu ste imeli največ pomislekov? Kako ste glasovali in zakaj?

» **TK:** Največjo dilemo sem imela pri zakonu o gostinstvu. Dolga leta sem delala v turizmu in razumem pomen sobodajalcev. Hkrati pa sem kot nekdanja občinska uslužbenka vsakodnevno spremljala stiske mladih zaradi nedostopnih stanovanj. Zakon sem podprla, ker mora dolgoročno javna korist – dostopna stanovanja za mlade in družine – prevladati nad kratkoročnimi interesi. Ob tem mora država zagotoviti pravičen in postopen prehod. Resne pomisleke sem imela tudi pri sprejemanju Zakona o psihoterapevtski dejavnosti, vendar je pretehtala odločitev, da je področje bilo nujno potrebno začeti urejati.

» **RJ:** Pri zakonu o gostinstvu sem imel podobno dilemo, a sem podprl rešitev v korist dostopnosti stanovanj. Podprl sem zakon, ker dolgoročno javna korist, predvsem za domačine in mlade, pretehta kratkoročne interese. Ob tem menim, da mora država turističnim ponudnikom omogočiti jasna in postopna pravila, da bo prehod pravičen in vzdržen. Pri prvem glasovanju o usklajevanju socialnih transferjev nisem podprl 80-odstotne uskladitve, ker socialni prejemki za mnoge pomenijo preživetje. V nadaljevanju smo dosegli 100-odstotno uskladitev. Zlorabe je treba sankcionirati, ne pa kaznovati večine upravičencev.

4. Ali ste kdaj ocenili, da je stališče vaše poslanske skupine v nasprotju z interesi Istre? Kako ste ravnali v tem primeru?

» Ne. Raznolikost poslanske skupine

omogoča uravnotežene odločitve. Bilo je nekaj razprav in pomislekov pri vprašanju vinjet na relaciji Koper–Škofije, vendar je bila dilema sistemska, ne vsebinska. Veseli naju, da smo skupaj z ministrico našli rešitev, ki je razbremenila Istro in hkrati ohranila stabilnost vinjetnega sistema.

5. Ali je bila Istra v tem mandatu deležna primerne pozornosti pri državnih investicijah (promet, zdravstvo, stanovanja, okolje)?

» Prepričana sva, da je bila Istra v tem mandatu močno slišana. Številni projekti so prešli iz obljub v izvedbo.

Gradijo se Serminska in kmalu se prične širitev Bertoške vpadnice, v gradnji je Jadranska cesta v Ankaranu, napredujejo tudi druge prometne povezave. Po suši smo zagotovili trajne rešitve vodooskrbe. Intenzivno potekajo protipoplavni projekti (zadrževalniki v Izoli, zaščita Badaševice, pilotni projekt zaščite mestnega jedra Izole).

Zagotovljena so bila sredstva za SB Izola in Ortopedsko bolnišnico Valdoltra, za zdravstvene domove ter za gradnjo osnovnih šol in vrtcev v vseh štirih občinah. Pospešena je gradnja drugega in tretjega tira.

Rezultati so vidni, vendar delo še ni končano. Smer razvoja je prava.

6. Ali ste kaj konkretnega storili za izboljšanje položaja mladih v Istri, zlasti glede dostopa do stanovanj in zaposlitvenih priložnosti?

» Povečali smo kapacitete dijaških domov, zvišali minimalno urno postavko za študentsko delo ter posodobili subvencije za študentsko prehrano.

Občinam smo z zakonom o gostinstvu dali več pristojnosti za urejanje kratkoročnega oddajanja, s ciljem več stanovanj za dolgoročni najem mladih.

Povečana vlaganja v znanost in podporo študiju medicine ustvarjajo kakovostna delovna mesta in več možnosti, da mladi ostanejo doma.

Zavedava se, da to še ni dovolj. Zato bova v primeru ponovne izvolitve še posebej zagovarjala še vzpostavitev podjetniškega in inovacijskega centra v Istri.

7. Ali ocenjujete, da je dostopnost do zdravstvenih storitev v Istri primerljiva z osrednjo Slovenijo? Katere rešitve ste podprli ali predlagali?

» Dostopnost se je v tem mandatu nedvomno izboljšala, zlasti na področju investicij.

Za SB Izola je bila odobrena investicija v višini 34,5 milijona evrov za nov bolnišnični blok. Valdoltra je prejela 3,5 milijona evrov za hiperbarično komoro. Projekt nove Fakultete za vede o zdravju v vrednosti 28 milijonov evrov in načrtovani program medicine 2027/28 bosta okrepila kader v regiji.

Podprli smo širitev zdravstvene infrastrukture v Kopru in Izoli, na najino pobudo je bil odobren dodatni program paliativne oskrbe v Izoli ter skupaj z vsemi primorskimi poslanci Svobode smo dali pobudo za vzpostavitev univerzitetnega kliničnega centra na Primorskem.

8. Ste v parlamentu zastopali tudi interese istrskega gospodarstva (na primer turizma, pristaniške dejavnosti ...)?

» Da. Podpirala sva razvoj Luke Koper z izboljšanjem cestnih in železniških pove-

zav ter novo tovorno železniško postajo.

Podprla sva pomoč vinogradnikom in oljkarjem, predvsem pri soočanju s posledicami podnebnih sprememb, predvsem za lažji dostop do sredstev. Zavzemala sva se za preimenovanje regije v »istrsko-kraška« zaradi večje mednarodne prepoznavnosti. Pri zakonu o gostinstvu smo iskali ravnotežje med turizmom in interesi lokalnega prebivalstva.

9. Težko se je izogniti vtisu, da se v primerih korupcije dokaj učinkovito preganja tako imenovane male ribe, medtem ko se velike uspešno ognejo posledicam. Kaj je razlog za to in kako bi to lahko spremenili?

» Absolutno deliva občutek, da tak vtis spodkopava zaupanje v pravni sistem. Ključna je učinkovitost in hitrost postopkov.

Zavzemali smo se za zakonodajni paket »Kriminalc naj ne bo politik«, ki bi onemogočil opravljanje funkcije pravno-močno obsojenim. Predlog ni bil sprejet, ker opozicija ni podprla predloga. Boj proti korupciji zahteva učinkovite organe pregona, hitrejše postopke in jasne zakonske omejitve.

10. Kako pogosto ste v tem mandatu organizirali javna srečanja ali terenske obiske v svojem volilnem okraju? Kaj so bile najpogostejše pobude ljudi?

» TK: V tem mandatu sem bila redno na terenu in v neposrednem stiku z volivci po celotni slovenski Istri. Organizirala sem srečanja z občani, društvi, krajevnimi skupnostmi in gospodarstvom ter bila dosegljiva tudi za individualne pobude. Najpogostejša vprašanja so bila povezana s prometom, gradnjo drugega tira, vplivi na lokalno okolje ter stanovanjsko problematiko. Veliko ljudi se je obračalo name tudi zaradi konkretnih upravnih zapletov, kjer sem skušala pomagati kot povezava med državo in lokalnim okoljem. Moj cilj je bil, da se pobude ne izgubijo v birokraciji, temveč dobijo odziv in rešitev.

» RJ: Tudi sam sem bil redno prisoten na terenu, tako preko javnih srečanj kot obiskov šol, kmetij, ribičev, zdravstvenih ustanov in domov za starejše. Ljudje so največkrat izpostavljali vprašanja izobraževanja, medvrstniškega nasilja, duševnih stisk mladih, stanovanjske problematike, položaja kmetov in ribičev ter dostopnosti zdravstva. Posebno pozornost sem namenjal tudi vprašanju dolgotrajne oskrbe in potrebi po novem domu starejših v Izoli. Zame je bil stik z ljudmi ključen, saj omogoča, da zakonodajne odločitve temeljijo na realnih potrebah in ne zgolj na teoriji. “

Matej Tašner Vatovec

1. Kateri vaš zakonodajni ali politični dosežek v tem mandatu je imel neposreden in merljiv učinek na prebivalce slovenske Istre?

» Prav gotovo preategorizacija hitrih cest H5 in H6 od Škofij do Izole, kar pomeni da na tem odseku ni več potrebna vinjeta. O potrebi po razvinjenju tega odseka sem spraševal že leta 2015 takratnega ministra Gašperšiča. In potem pobude in vprašanja ponavljal v čisto vsakem mandatu, torej zadnjih 11 let. Vesel sem, da se je naša vlada končno odločila za to. Verjamem, da bodo predvsem poletni meseci nekoliko bolj vzdržni za domačine ob tej cesti.

Sicer pa je bilo v tem mandatu sprejetih veliko pomembnih projektov, od zagona stanovanjske gradnje, rekordnih vlaganj v šport in šole do dolgotrajne oskrbe, zaradi katere so položnice v DSOjih nižje – tudi za naše nonote in none.

2. Katera predvolilna obljuba, dana volivcem v slovenski Istri, je ostala neuresničena – in zakaj?

» Sicer ni bila »prava« predvolilna obljuba, ampak se mi zdi, da je velika škoda, da se ni naredilo več za vodooskrbo Istre. Ne samo da občine same pripravljajo projekt združevanja vodovodov v Istrsko-kraški regiji, morali bi najti tudi nov vodni vir za Istro.

Zato bo to ena od mojih glavnih nalog v naslednjem mandatu. Ne samo da se postopki pospešijo, ampak tudi to, da država prevzame vodilno vlogo. Pravico do pitne vode smo pred desetimi leti vpisali v ustavo in sam sem pri tem aktivno sodeloval. Odgovornost države je, da poskrbi za to, da prebivalke in prebivalci Istre ne bomo trepetali ob naslednjem iztirjenju vlakla ali hujši suši.

3. Pri katerem glasovanju v tem mandatu ste imeli največ pomislekov? Kako ste glasovali in zakaj?

» Pri tako imenovanem Šutarjevem zakonu. Pomisleke sem večkrat izrazil javno in tudi v koaliciji. In danes se kažejo

kot utemeljeni. Nepremišljeni in nagli posegi v zakonodajo zaradi kaotičnega in travmatičnega dogodka prinašajo slabe rešitve. Še danes verjamem, da bi lahko bili bolj odločni na drugačen način. Vsa že veljavna zakonodaja namreč omogoča ukrepanje. Vsi se strinjamo, da ignoriranje ali izigravanje zakonov ni dopustno s strani kogarkoli ter da mora država v takih primerih zakone dosledno uveljavljati. Učinki zakona so se začeli kazati, še preden je bil sprejet. Torej se je red dalo vzpostavljati brez interventnega zakona. Po sprejetju pa smo v praksi videli rubeže socialnih pomoči (tudi revežem, ki niso Romi). To ni pravi način.

Pri tem zakonu moja takratna poslanska skupina, ki sem jo tudi vodil, ni glasovala. Po pritiskih dveh ministrov Levice smo načelni »proti« morali zamenjati za mehko obliko obstrukcije.

4. Ali ste kdaj ocenili, da je stališče vaše poslanske skupine v nasprotju z interesi Istre? Kako ste ravnali v tem primeru?

» Pravzaprav ne.

5. Ali je bila Istra v tem mandatu deležna primerne pozornosti pri državnih investicijah (promet, zdravstvo, stanovanja, okolje)?

» Zahvaljujoč močni zasedbi istrskih poslancev v državnem zboru si upam trditi, da v tem mandatu Istra ni ostala spregledana. Država je izvedla veliko investicij tako na področju prometne infrastrukture (2. tir, dvotirnost), zdravstva (Fakulteta za zdravstvo), stanovanj (več kot 200 enot na Novi Dolinski), okolja (poplavljeni ukrepi, postavitve sončnih elektrarn, odvajanje odpadne vode), gospodarstva (več kot 10 milijonov nepovratnih sredstev in druge spodbude za podjetja), pa še bi lahko našteval.

6. Ali ste kaj konkretnega storili za izboljšanje položaja mladih v Istri,

zlasti glede dostopa do stanovanj in zaposlitvenih priložnosti?

» Stanovanjska politika je nedvomno ena najbolj ključnih stvari za položaj mladih v naši državi. Ta koalicija je bila enotna, da je moč stanovanjsko krizo in visoke cene tako nepremičnin kot tudi najemnin reševati predvsem z vzpostavitvijo zadostnega fonda javnih najemnih stanovanj. Ta za mlade pomenijo predvsem možnost osamosvojitve, dokler ne gredo »na svoje«, če tako želijo. Zato smo po dvajsetih letih zagnali rekorden cikel gradnje stanovanj s predvidenim financiranjem 100 milijonov letno za 10 let. Torej eno milijardo v desetih letih.

Poleg tega smo, konkretno v Kopru, poskrbeli za ureditev novih prostorov za študentski dom Barka 2 za študente Univerze na Primorskem.

Glede zaposlovanja: že prej omenjene investicije, tudi v zagonska podjetja, digitalizacijo poslovanja podjetij ter vlaganja v raziskave in izobraževanja, tudi za mlade.

7. Ali ocenjujete, da je dostopnost zdravstvenih storitev v Istri primerljiva z osrednjo Slovenijo? Katere rešitve ste podprli ali predlagali?

» Ne moremo si zatiskati oči – težave z dostopnostjo imamo po celi državi, v kakšni regiji bolj, v drugi manj. Zadnji podatki iz Istre, predvsem kar se tiče

dostopnosti ginekologov, pediatrov in tudi družinskih zdravnikov, to potrjujejo.

Zdravstvo je zagotovo prioriteta celotne države, ne posamičnih političnih strank. V tem mandatu smo pričeli z reševanjem enega ključnih problemov našega zdravstva – ločitve javnega in zasebnega. Ne glede na vse zaplete in dolgotrajen proces, je na tem projektu potrebno vztrajati. Vsak najbrž pozna koga, ki mu je že govoril o tem, da mora v javnem zavodu čakati na poseg več mesecev, če pa gre k istemu zdravniku v njegovo zasebno ordinacijo, lahko to naredi že naslednji dan. To krha zaupanje v javno zdravstvo in nam govori o tem, da bi lahko storitve, če so te ustrezno plačane in organizirane s strani ZZZZ, izvajali v večjem obsegu v javnih ustanovah.

Prav tako moramo urediti stabilno in pravično financiranje zdravstva, z dokončno ukinitvijo obveznega zdravstvenega prispevka in uvedbo enotnega prispevka za zdravstveno varnost, ki bo pravičen. Preprosto povedano, tisti, ki imajo manj, naj plačajo manj. Tisti, ki pa imamo več, je tudi prav, da več prispevamo.

Nazadnje bi rad omenil, da moramo nadaljevati s krepitvijo primarnega zdravstva. Gre za ključno točko za zmanjševanje čakalnih vrst. Zato moramo spodbujati vpise v specializacije družinske medicine, pregledati normative in količnike ter

poskrbeti za ustrezno plačilo, tudi medicinskih sester in drugega zdravstvenega osebja, ter uvesti kadrovska stanovanja, ki bi morda lahko privabila kakšnega zdravnika ali medicinsko sestro iz drugih krajev.

8. Ste v parlamentu zastopali tudi interese istrskega gospodarstva (na primer turizma, pristaniške dejavnosti ...)?

»Še vedno trdim, da smo v tem mandatu, kot koalicija, večino časa skušali delati v dialogu in s konsenzom. Tudi z lokalnimi skupnostmi oz. specifičnimi regijskimi potrebami. Na področju turizma je bilo v tem mandatu narejenega veliko. Minister za gospodarstvo, turizem in šport Matjaž Han je razumel, da potrebujemo tudi na tem področju preboj, da potrebujemo turistični model, ki bo negoval turizem kot trajnostno in celovito izkušnjo, ne kot instant in masovni produkt.

Tudi v pristanišču so bile izvedene dodatne investicije v infrastrukturo. Smo pa tudi poslanci sprejeli zakon, ki uvaja spremembe pri plačevanju turističnih taks za velike potniške ladje. Te do sedaj namreč niso plačevale takse, čeprav ima njihova prisotnost velik vpliv na mesto, tudi okoljsko. To se mi zdi prav in je tudi v skladu s primerjalnimi praksami iz tujine.

9. Težko se je izogniti vtisu, da se v primerih korupcije dokaj učinkovito

preganja tako imenovane male ribe, medtem ko se velike uspešno ognejo posledicam. Kaj je razlog za to in kako bi to lahko spremenili?

»S tem imamo v državi težavo. Eden od razlogov je nespoštovanje institucij, včasih tudi njihova podhranjenost. Če vzamemo samo primer Inšpektorata za delo – v tem mandatu smo ga kadrovsko okrepili z dodatnimi inšpektorji, a še vedno jih je premalo, da bi ustrezno lahko nadzirali vsa področja, ki jih pokrivajo.

Drugo pa je nedvomno neučinkovita zakonodaja, sploh v primerih t. i. premoženja nezakonitega izvora. Tu Socialni demokrati napovedujemo prevetritev zakonodaje. Če ponazorim z enim primerom – v Sloveniji je oseba, davčni svetovalec, ki na papirju nima premoženja. Se pa vozi v luksuznih avtomobilih, njegova družina gradi vilo in množično vlaga tožbe proti novinarjem in politikom. To meče slabo luč na pravno državo in krepi občutek, da se za ukradeno štruco kruha sedi, za pokradene milijone pa nikoli nihče ne odgovarja. To moramo spremeniti.

10. Kako pogosto ste v tem mandatu organizirali javna srečanja ali terenske obiske v svojem volilnem okraju? Kaj so bile najpogostejše pobude ljudi?

»Sem poslanec ki se tudi po daljši, nočni seji, vedno vrne domov – v Koper. Z mestom živim in me ljudje vedno ogovorijo, če imajo kaj za povedati, pripomniti ali tudi pokritizirati. Ta način mi je všeč. Sem človek, ki mu je blizu to, da se z ljudmi lahko pogovarjam in jim prisluhnem. In to tudi prenesem v svoje delo.

Kaj najpogosteje povedo? Da je potrebno poskrbeti za mlade, za starejše ter na splošno za boljše življenje ljudi, ki živijo od svojega dela. V tem delu lahko z mirno vestjo rečem, da smo jim v zadnjih štirih letih prisluhnili.

Še ena pomembna in pogosta pobuda je, da je parlament postal prevelik cirkus. S tem se strinjam. Zakaj? Ker trenutno spremljamo najnižji nivo razprav, kar se jih spomnim. In to vpliva in se preliva med ljudi. Neposredna posledica tega je rezanje glav kipom in skrutitve trupel živali kot obračun s političnimi strankami. Zato se sam vedno trudim v svojih nastopih ohranjati spoštljiv, umirjen odnos in skušam »nasprotnike« prepričati z argumenti, ne s kričanjem.

Nenazadnje, če hočemo, da se Slovenija razvija dalje in da uspešno skrbimo za naše državljanke in državljanje, se moramo poslušati in slišati. Zato Socialni demokrati stavimo na dogovor kot našo osrednjo programska točka. “

Meira Hot

1. Kateri vaš zakonodajni ali politični dosežek v tem mandatu je imel neposreden in merljiv učinek na prebivalce slovenske Istre?

» Eden najbolj konkretnih in merljivih dosežkov v tem mandatu je bil izvzetje hitre ceste Škofije–Koper iz vinjetnega sistema. Gre za spremembo, ki ima neposreden finančni učinek za ljudi. Za dnevne migrante, delavce, podjetnike in družine, ki to cesto uporabljajo vsak dan. Dolga leta je šlo za vprašanje pravičnosti, saj je bila ta prometnica za številne prebivalce dejansko del lokalne infrastrukture, ne tranzitna povezava. Z vztrajnim delom in podporo lokalnega okolja nam je uspelo doseči rešitev, ki danes pomeni konkretno razbremenitev za prebivalce in gospodarstvo.

Drugi izjemno pomemben dosežek je zagotovitev kohezijskih sredstev za drugi vodni vir za slovensko Istro. Oskrba z vodo je za našo regijo strateškega pomena, tako zaradi podnebnih sprememb kot zaradi sezonskih obremenitev, povezanih s turizmom. Ta projekt pomeni dolgoročno varnost oskrbe z vodo za prebivalce, kmetijstvo in gospodarstvo ter večjo odpornost regije v prihodnosti.

Vzpostavila bi tudi preimenovanje praznika Priključitev Primorske k matični domovini. To ni le simbolna sprememba, temveč dejanje spoštovanja do generacij, ki so se borile za identiteto, jezik in pripadnost. Za Primorke in Primorce ima ta praznik poseben čustveni in zgodovinski pomen, zato je bilo prav, da je tudi poimenovanje jasno in dostojno izrazilo vsebino tega zgodovinskega trenutka.

Vsak od teh dosežkov na svoj način – infrastrukturno, razvojno ali simbolno – neposredno vpliva na kakovost življenja ljudi v slovenski Istri.

2. Katera predvolilna obljuba, dana volivcem v slovenski Istri, je ostala neuresničena in zakaj?

» Stanovanjska problematika mladih v slovenski Istri ostaja področje, kjer si želim, da bi bili koraki hitrejši in obsežnejši. Obljubili smo več dostopnih stanovanj in boljše pogoje za osamosvajanje mladih, vendar realnost kaže, da je pritisk na nepremičninski trg v Istri izjemno velik. Visoke cene, omejena razpoložljiva

zemljišča, dolgotrajni prostorski in gradbeni postopki ter vpliv turizma so dejavniki, ki proces bistveno upočasnjujejo.

Del odgovornosti je tudi v širših sistemskih težavah na ravni države, od pomanjkanja zadostnega fonda javnih najemnih stanovanj do predolgega umeščanja projektov v prostor. Kljub temu smo v tem mandatu naredili pomembne premike, okrepili smo vlogo javnega stanovanjskega sklada, povečali sredstva za gradnjo javnih najemnih stanovanj in začeli postavljati temelje bolj aktivni stanovanjski politiki države, vendar to še ni dovolj. Mladi v Istri potrebujejo bolj ambiciozno, hitrejšo in regijskim razmeram prilagojeno stanovanjsko politiko. To ostaja ena ključnih nalog za naprej in osebno jo razumem kot eno svojih prioritet.

3. Pri katerem glasovanju v tem mandatu ste imeli največ pomislekov? Kako ste glasovali in zakaj?

» Največ pomislekov sem imela pri nekaterih glasovanjih s področja varnostne in obrambne politike, kjer je bilo treba tehtati med mednarodnimi zavezami Slovenije, geopolitičnimi razmerami in našimi notranjimi socialnimi prioritetami. To niso enostavne odločitve, saj vsaka pomeni jasen signal, tako navzven kot doma. Vedno sem si zastavila vprašanje, kako ohraniti ravnotežje med odgovornostjo do zavezništev, katerih del je Slovenija, ter odgovornostjo do ljudi, ki upravičeno pričakujejo vlaganja v zdravstvo, stanovanja, socialno varnost in razvoj. Prav tako mi je pomembno, da se pri varnostnih vprašanjih dosledno spoštujemo načela pravne države in parlamentarni nadzor.

Glasovala sem odgovorno, v skladu z mednarodnimi zavezami Slovenije, vendar ob jasnem zavedanju, da varnost ne sme biti razumljena zgolj kot vojaška kategorija. Varnost je tudi socialna, ekonomska in družbena stabilnost. Država je varna takrat, ko so ljudje socialno zaščiteni, ko imajo dostop do javnih storitev in ko zaupajo institucijam. To širše razumevanje varnosti je bilo vodilo mojih odločitev.

4. Ali ste kdaj ocenili, da je stališče vaše poslanske skupine v nasprotju z interesi Istre? Kako ste ravnali v tem primeru?

» V poslanski skupini Socialnih demokratov odločitve sprejemamo skozi razpravo in argumentiran dialog, ne avtomatično. Seveda pridejo trenutki, ko kot poslanka iz slovenske Istre zaznam, da določena rešitev morda ne odraža v celoti specifičnih razmer naše regije, bodisi zaradi turizma, omejenosti, Luke Koper ali prostorskih omejitev, ki jih drugje po Sloveniji ni.

V takih primerih sem vedno jasno in neposredno izpostavila vidik Istre ter ga podkrepla s konkretnimi podatki in izkušnjami s terena. Moja dolžnost je, da glas Primorske prinesem za mizo, in sicer argumentirano, vztrajno ter odgovorno. To sem tudi počela. Verjamem, da je naloga poslanca dvojna: biti del širše državne politike, hkrati pa ostati zvest okolju, iz katerega prihaja.

Hvaležna sem, da imamo v poslanski skupini kulturo dialoga, kjer je mogoče odpreti tudi zahtevna vprašanja in kjer se sliši težave iz vseh koncev Slovenije. Prav to omogoča, da regionalni interesi niso preslišani, ampak postanejo del skupne rešitve.

5. Ali je bila Istra v tem mandatu deležna primerne pozornosti pri državnih investicijah (promet, zdravstvo, stanovanja, okolje)?

» Na nekaterih področjih so bili narejeni pomembni in konkretni premiki. Med ključne dosežke zagotovo sodi izvzetje hitre ceste Škofije–Koper iz vinjetnega sistema. Za to rešitev sem se borila več let. Vztrajno, argumentirano in v tesnem sodelovanju z lokalnim prebivalstvom, ki je na to problematiko opozarjalo že dolgo časa. Šlo je za vprašanje vsakodnevne pravičnosti za ljudi, ki to cesto uporabljajo za delo, šolo ali osnovne opravke. Prav z vztrajnostjo in podporo lokalne skupnosti nam je uspelo doseči spremembo, ki danes pomeni konkretno razbremenitev za številne družine in gospodarstvo.

Pomemben korak je bila tudi zagotovitev

kohezijskih sredstev za drugi vodni vir za slovensko Istro. Vprašanje vode je za našo regijo strateško in razvojno vprašanje, zato je bila ta odločitev ključna za dolgoročno varnost in stabilnost oskrbe.

Tudi na področju prometne infrastrukture se povezave postopoma izboljšujejo, vendar razvoj še vedno ne sledi v celoti gospodarskemu pomenu regije. Istra ni le turistična destinacija, temveč tudi logistično vozlišče z Luko Koper in pomembno obmejno območje, kar pomeni dodatne obremenitve in hkrati priložnosti.

Na področju zdravstva in stanovanjske politike pa nas čaka še veliko dela. Kadrovske vrzeli, dostopnost specialističnih storitev ter pomanjkanje dostopnih stanovanj ostajajo resni izzivi. Prav zato si prizadevam, da bi bila Istra v prihodnjih investicijskih ciklih še bolj prepoznana kot regija s posebnimi razvojnimi značilnostmi zaradi turizma, sezonskih obremenitev, Luke Koper in obmejnosti.

Država mora Istri nameniti pozornost, ki ustreza njenemu dejanskemu prispevku k slovenskemu gospodarstvu in kakovosti življenja.

6. Ali ste kaj konkretnega storili za izboljšanje položaja mladih v Istri, zlasti glede dostopa do stanovanj in zaposlitvenih priložnosti?

» Da. Stanovanjska problematika in zaposlitvene možnosti mladih so ena ključnih tem v slovenski Istri, kjer visoke cene nepremičnin in pritisk turizma dodatno otežujeta osamosvajanje mladih. V parlamentu sem podpirala zakonodajne spremembe za krepitev javne stanovanjske gradnje, večjo vlogo stanovanjskih skladov ter povečanje sredstev za gradnjo dostopnih najemnih stanovanj. Zavzemam se za model, ki daje prednost mladim družinam in mladim zaposlenim, ki si želijo ostati v domačem okolju.

Na terenu sem z lokalnimi skupnostmi odpirala vprašanja konkretnih lokacij za nove stanovanjske projekte ter spodbujala povezovanje države in občin pri pripravi projektov. Posebej v slovenski Istri je nujno, da država prepozna specifične razmere, kot je vpliv kratkoročnega oddajanja, omejen prostor in visoke tržne cene ter temu prilagodi ukrepe.

Kar zadeva zaposlitvene priložnosti, sem podpirala ukrepe za stabilnejše oblike zaposlovanja mladih, večjo povezanost izobraževalnega sistema z gospodarstvom ter spodbude za razvoj perspektivnih panog, kot so zelene tehnologije, logistika in trajnostni turizem. Mladi ne potrebujejo le subvencij, temveč predvsem predvidljivo okolje, kakovostna delovna mesta in možnost, da si ustvarijo življenje doma.

Prepričana sem, da moramo biti pri stanovanjski politiki še ambicioznejši in hkrati krepiti gospodarstvo, ki bo ustvarjalo kakovostna delovna mesta. To ostaja ena mojih prioritet,

da mladi v Istri ne bodo prisiljeni oditi, temveč bodo imeli realno možnost ostati in si tukaj ustvariti prihodnost.

7. Ali ocenjujete, da je dostopnost zdravstvenih storitev v Istri primerljiva z osrednjo Slovenijo? Katere rešitve ste podprli ali predlagali?

» Tekom mandata sem večkrat izpostavila pomanjkanje osebnih zdravnikov in težave pri dostopu do ginekološke oskrbe v slovenski Istri. To so osnovne storitve, ki morajo biti dostopne vsem, ne glede na kraj bivanja. Zdravje ne sme biti odvisno od poštno številke in prav to mora biti vodilo pri vseh prihodnjih odločitvah.

Dostopnost zdravstvenih storitev v Istri še vedno ni povsem primerljiva z osrednjo Slovenijo, predvsem pri specialističnih pregledih in določenih diagnostičnih storitvah. Geografska oddaljenost od večjih kliničnih centrov ter kadrovske vrzeli pomenijo, da morajo številni prebivalci na obravnavo v Ljubljano ali drugam, kar zanje predstavlja dodatno breme, tako časovno, organizacijsko in tudi finančno.

Zato sem podprla ukrepe za krepitev javnega zdravstva, stabilno in predvidljivo financiranje sistema ter konkretne rešitve za skrajševanje čakalnih dob. Posebej sem opozarjala, da mora Istra zaradi sezonskih obremenitev, ko se število ljudi bistveno poveča, dobiti ustrezne kadrovske in infrastrukturne okrepitve. Zdravstveni sistem v Istri poleti ne oskrbuje le stalnih prebivalcev, temveč tudi številne obiskovalce, zato mora država to realnost upoštevati pri načrtovanju mreže in financiranja.

8. Ste v parlamentu zastopali tudi interese istrskega gospodarstva (na primer turizma, pristaniške dejavnosti ...)?

» Seveda. Luka Koper, turizem in malo gospodarstvo so hrbtenica naše regije in pomemben del slovenskega gospodarstva. Turizem je ena izmed najpomembnejših panog v Istri. Ustvarja delovna mesta, oživlja mestna jedra in daje priložnosti številnim družinam, ki živijo od sobodajalstva, gostinstva in spremljajočih dejavnosti. Zato sem se v parlamentu zavzemala za stabilno in predvidljivo poslovno okolje, razvoj prometne infrastrukture ter učinkovito črpanje evropskih sredstev za logistiko, trajnostni turizem in zeleno preobrazbo.

V zadnjem času aktivno vodim tudi dialog s sobodajalci, ki se soočajo z izzivi pri razumevanju in izvajanju sprememb Zakona o gostinstvu. Veliko je nejasnosti in skrbi, zato se mi zdi ključno, da zakonodaja ni sama sebi namen, temveč da je razumljiva in izvedljiva v praksi. Moja vloga je, da njihove pomisleke prenesem na državno raven in pomagam iskati rešitve, ki bodo po eni strani zagotavljale red in kakovost v turizmu, po drugi strani pa ne bodo dušile ljudi, ki pošteno delajo in soustvarjajo podobo

naše Istre.

9. Težko se je izogniti vtisu, da se v primerih korupcije učinkovito preganja male ribe, medtem ko se velike uspešno ognejo posledicam. Kaj je razlog za to in kako bi to lahko spremenili?

» Verjamem, da se je včasih težko izogniti vtisu, da se v primerih korupcije pogosto hitreje in bolj odločno preganja tiste z manj vpliva, medtem ko postopki proti „najmočnejšim“ trajajo predolgo ali se končajo brez jasnega epiloga. Tak vtis ruši zaupanje ljudi v pravno državo. Razlogi so lahko v zapletenih postopkih, pomanjkanju kadrovskih in strokovnih kapacitet, pa tudi v prepletenosti politike, kapitala in vplivnih omrežij.

Če želimo to spremeniti, potrebujemo resnično močne in neodvisne nadzorne ter preiskovalne institucije, ki imajo dovolj znanja, ljudi in poguma za delo. Potrebujemo več transparentnosti pri javnih naročilih in upravljanju javnega denarja ter predvsem hitrejša in učinkovitejša sodne postopke. Ključno je, da okrepimo kulturo ničelne tolerance do korupcije.

Odgovornost mora veljati za vse, ne glede na položaj, funkcijo ali vpliv. Pravna država ne sme biti selektivna. Če je, potem v resnici ni pravna država, ampak sistem privilegijev.

10. Kako pogosto ste v tem mandatu organizirali javna srečanja ali terenske obiske v svojem volilnem okraju? Kaj so bile najpogostejše pobude ljudi?

» Nazadnje sem med drugim moderirala okroglo mizo »Med zakonom in prakso«, kjer sem kot povezovalni člen med stroko in sobodajalci odpirala vprašanja in iskala odgovore na nejasnosti nove zakonodaje. Prav Piran je občina z največ turističnimi posteljami v Sloveniji, zato je še toliko pomembnejše, da zakon razumemo in ga znamo izvajati v praksi. Takšnih srečanj bo še več, v kratkem bom povezovala tudi okroglo mizo v zaledju, na vaseh, kjer bomo z domačini govorili o Skladu kmetijskih zemljišč in pogojih najema kmetijskih zemljišč.

V tem mandatu sem bila redno prisotna na terenu. Živim v občini Piran in sem vsakodnevno v stiku z lokalnimi prebivalci, naj bo to v trgovini, na ulici, na prireditvah, med sprehodom ob morju. Ta neposreden stik mi veliko pomeni, saj politiko razumem kot služenje ljudem, ne kot delo za zaprtimi vrati. Poleg številnih javnih srečanj sem obiskovala krajevne skupnosti, se srečevala z gospodarstvom in civilno družbo. Najpogostejše pobude so bile povezane z dostopnimi stanovanji, zdravstvom, prometno infrastrukturo in stroški življenja. Ljudje si želijo predvsem občutka, da jih država sliši in prav to je zame temelj odgovorne politike. “

dr. Felice Ziza

1. Kateri vaš zakonodajni ali politični dosežek v tem mandatu je imel neposreden in merljiv učinek na prebivalce slovenske Istre?

» Kot največji dosežek štejem ukinitve vinjet na hitri cesti med Škofijami in Koperom.

2. Katera predvolilna obljuba, dana volivcem v slovenski Istri, je ostala neuresničena – in zakaj?

» Neuresničena je ostala obljuba ustanovitve Sklada med Republiko Slovenijo in Republiko Italijo za razvoj gospodarske osnove za italijansko narodno skupnost v Sloveniji in slovensko narodno skupnost v Italiji.

V zvezi z ustanovitvijo omenjenega sklada bi se morala srečati predsednika vlad Slovenije in Italije in se dogovoriti o načinu njegove ustanovitve. V štirih letih sta se predsednika v Rimu srečala samo enkrat leta 2023 in naš predsednik še ni bil pripravljen na ta korak, kljub temu da je bila to ena izmed točk podpisanega Dogovora o sodelovanju poslancev italijanske in madžarske narodne skupnosti z Vlado RS v mandatu 2022-2026.

3. Pri katerem glasovanju v tem mandatu ste imeli največ pomislekov? Kako ste glasovali in zakaj?

» Največ pomislekov sem imel ob sprejemanju novele Zakona o zdravniški službi, ki je določala, da morajo zdravniki izbirati med delom v javnem ali zasebnem sektorju. Glasoval sem proti sprejemu zakona, ker menim, da v Sloveniji še ni dovolj zdravnikov specialistov za posamezna področja, npr. kirurških in internističnih strok, da bi si lahko država ta pogoj privoščila.

4. Ali ste kdaj ocenili, da je stališče vaše poslanske skupine v nasprotju z interesi Istre? Kako ste ravnali v tem primeru?

» Menim, da sva v poslanski skupini vedno storila vse, kar je bilo možno, da do nasprotja interesov ni prišlo.

5. Ali je bila Istra v tem mandatu deležna primerne pozornosti pri državnih investicijah (promet, zdravstvo, stanovanja, okolje)?

» Menim, da je bila slovenska Istra deležna kar nekaj pozornosti, kot npr.:

- glede prometa je bila, kot sem že omenil, ukinjena vinjeta po 18 letih težav. Slovenija je na kraku hitre ceste med Škofijami in Koperom uvedla vinjeto v nasprotju z določbo Osimskega sporazuma in do danes se Slovenija še ni odločila za sestanek z Italijo, na katerem bi se državi v duhu omenjenega sporazuma skupno dogovorili o dokončni ukinitvi vinjet na omenjenem kraku hitre ceste.

- glede zdravstva je vlada v sodelovanju z Univerzo na Primorskem in Splošno bolnišnico Izola, ki si je že več kot 20 let prizadevala za ustanovitev UKC Izola in Medicinske fakultete, uspela projekt pa naj bi bil končno uresničen s septembrom 2027

- glede stanovanjske problematike pa naj bi se začel graditi nov dom starejših občanov v Izoli

6. Ali ste kaj konkretnega storili za izboljšanje položaja mladih v Istri, zlasti glede dostopa do stanovanj in zaposlitvenih priložnosti?

» Glede izboljšanja položaja mladih so potekale aktivnosti z Društvom mladih italijanske narodne skupnosti v Sloveniji v zvezi z njihovim delom na področju evropskih projektov ter zagotovitvijo enega delovnega mesta v njihovem društvu.

7. Ali ocenjujete, da je dostopnost do zdravstvenih storitev v Istri primerljiva z osrednjo Slovenijo? Katere rešitve ste podprli ali predlagali?

» Menim, da je dostopnost do zdravst-

venih storitev v Istri primerljiva z osrednjo Slovenijo. Ne samo v tem, temveč tudi v preteklem mandatu sem vladi večkrat priporočal, da je potrebno stimulirati mlade zdravnike za izbiro specializacije družinske medicine, saj je pomanjkanje teh zdravnikov na primarnem nivoju veliko, kar pa se lahko uredi samo z izboljšanjem njihovih delovnih pogojev in plač. To je namreč edini način, da jih lahko stimuliramo za izbiro te specializacije.

8. Ste v parlamentu zastopali tudi interese istrskega gospodarstva (na primer turizma, pristaniške dejavnosti ...)?

» Podprl sem zakon, ki je uvedel turistične takse za sidranje velikih turističnih ladij v Koperu, prav tako sem si ves čas prizadeval za ukinitve vinjet na hitri cesti Škofije-Koper. Kot rezultat slednje že beležimo, da se je od 1. 1. 2026, ko je bila ukinjena vinjeta, v dveh mesecih na območju slovenske Istre v gostinstvu in gastronomiji povečal promet za 20 %.

9. Težko se je izogniti vtisu, da se v primerih korupcije dokaj učinkovito preganja tako imenovane male ribe, medtem ko se velike uspešno ognejo posledicam. Kaj je razlog za to in kako bi to lahko spremenili?

» Menim, da ima Slovenija dovolj organov za preganjanje korupcije.

10. Kako pogosto ste v tem mandatu organizirali javna srečanja ali terenske obiske v svojem volilnem okraju? Kaj so bile najpogostejše pobude ljudi?

» V tem mandatu sem organiziral kar nekaj javnih srečanj z našimi pripadniki, sicer pa se z njimi redno tedensko srečujem v sklopu dela poslanske pisarne. Najpogostejša pobuda, ki jo prejemam s strani ljudi pa je, da bi se tudi v praksi dosledno izvajale vse ustavne in zakonske določbe o dvojezičnosti. “

lahek

	5				4			8
2		3		9		1		6
1	8					3		
	9		3	1	6	7		5
	6						3	
8		5	4	7	2		9	
		6					1	4
3		8		4		5		9
5			2				7	

srednji

		8	5	7	9			
3					6	9		
				4		7	2	
2						5		6
7	1			9			4	3
8		5						9
	7	3		5				
		4	7					8
			9	3	4	6		

težji

6			7					5
					1	7		
1	5			2	6			
	2						7	9
		4		3		6		
9	8						3	
			3	8			4	7
		5	4					
8					2			6

žleht

	1	5		3				
					6			
			2		9		8	7
3					8	2		
	7						4	
		9	1					6
8	2		7		3			
			6					
				9		3	6	

KOLOFON

Časopis Megafon
 Izdaja: AK NET,
 telekomunikacije, d.o.o.
 Prešernova ulica 4a, 6310 Izola
 ISSN: 2820-5782
 Tisk: Tiskarna Salomon
 Naklada: 20.000
 V. d. glavnega urednika:
 Željko Urumović
 Oblikovanje & naslovnica:
 Nejc Bahor
 Lektura: Eva Brajkovič
 E-pošta: urednik@megafon.si

**Ne zamudite aktualnih
 vsebin časopisa,
 spletne strani in televizije Megafon!**

**Prijavite se na
 tedenski obvestilnik:
 obvestilnik@megafon.si**

NUMA
agency

Načrtujete dogodek?

Naj bo več kot le datum
v koledarju.

Poslovni dogodki.

Brand aktivacije.

B2B srečanja.

Zasebni dogodki.

Stopite v stik z nami

www.numaevents.si
agency@numaevents.si

041 955 445